

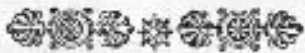
ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΦΕΛΙΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΡΗΝΩΝ

ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ. 1848.

ΑΡΙΘ. 14.

ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ Ο ΣΧΟΛΑΡΙΣΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

**ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΝ ΤΗ:
ΑΝΑΤΟΛΗ.**

Εἰς τρεῖς κυρίως ἐποχάς δύναται νὰ διαιρεθῇ ἡ κατάστασις τῆς παιδείας τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ἀπὸ τῆς ἀναγεννήσεως τῶν γραμμάτων ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Ἡ πρώτη ἀρχεται ἀπὸ Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου ἐπὶ Μωάμεθ τοῦ Β', ἐν ἔτει 1453, μέχρι τοῦ τέλους τοῦ δεκάτου ὀγδοῦ αἰῶνος.

Ἡ δευτέρα ἀρχεται ἀπὸ Ἀδαμαντίου Κοραῆ ἐν ἔτει 1802, μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως.

Ἡ δὲ τρίτη ἀρχεται ἀπὸ τῆς εἰς Ἑλλάδα ἀφίξεως τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος, ἐν ἔτει 1832, μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν.

ΕΠΟΧΗ ΠΡΩΤΗ

*Ἀπὸ Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου μέχρι
Ἀδαμαντίου Κοραῆ.*

Ἡ ἀναγέννησις τῶν γραμμάτων ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἔλαβε τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἀπὸ Γεωργίου τοῦ Σχολαρίου, ὅστις, ψηφισθεὶς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταν-

τινουπόλεως ἐν ἔτει 1453, ἐπὶ Μωάμεθ τοῦ Β', μετωνομάσθη Γεννάδιος. Ὁ Μωάμεθ εἶχε διατάξει τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει χριστιανούς, τέσσαρας ἡμέρας μετὰ τὴν ἄλωσιν αὐτῆς, νὰ ἐκλέξωσιν ἐλευθέρως Πατριάρχην κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν εἰς αὐτοὺς συνήθειαν. Ἐκλεχθέντος λοιπὸν Πατριάρχου τοῦ Γενναδίου, ἀνδρὸς πεπαιδευμένου καὶ ἐναρέτου, ὁ Σουλτάνος ἠθέλησε νὰ ἐκτελεσθῶσιν ὅλαί αἱ ἐθιμοταξίαι, ὅσαι ἐγένοντο κατὰ τὴν ἐκλογὴν νέου Πατριάρχου ἐπὶ τῶν χριστιανῶν Αὐτοκρατόρων. Ὅθεν καλέσας τὸν Γενναδίον εἰς τὰ Ἀνάκτορα ὠμίλησε πρὸς αὐτὸν φιλοφρόνως, περιέβαλε λαμπρὸν ἐπικνωφόριον, ἐδώρησατο βαρύτιμον ποιμαντικὴν βράβδον καὶ συνώδυσεν αὐτὸν μέχρι τῆς Αὐλῆς, ὅπου προσήχθη εἰς τὸν νέον Πατριάρχην ἵππος ἐκ τοῦ Βασιλικῆς σταύλου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀναβάς ὁ Γεννάδιος κατὰ βασιλικὴν διαταγὴν μετέβη εἰς τὸ ἐν τῷ ναῶ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων νέον Πατριαρχεῖον, παρακαλουρούσης αὐτὸν λαμπρᾶς συνοδίας μεγιστάνων Ὀθωμανῶν.

Ὁ Γεννάδιος λοιπὸν, λαθὼν πρὸς τοῦ Σουλτάνου τοῦτου πολλὰ προνόμια, μεγάλας τιμὰς καὶ πολιτικὴν ἐξουσίαν ἐρ' ὅλων τῶν κατὰ τὸ Τουρκικὸν κράτος χριστιανῶν, καὶ διαπαχθεὶς νὰ τακτοποιήσῃ τὸ Γραικικὸν ἔθνος κατὰ τὰ θρησκευτικὰ δόγματα καὶ τὰ ἴδια αὐτοῦ ἔθιμα, προσεκάλεσεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὅλους τοὺς φυγάδας πεπαιδευμένους τοῦ ἔθνους, μετεκάλεσεν ἀπὸ τὴν Τραπεζοῦντα καὶ ἄλλα μέρη τὰς ἐξορίστους εὐγενεῖς οικογενείας τῶν Γραικῶν, καὶ ἐσύστησε πρῶτος τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχικὴν Σχολὴν, ἐξ ἧς ἐμορφώθησαν ὅλοι οἱ μετὰ ταῦτα εἰς διάφορα μέρη διασπαρέντες διδάσκαλοι τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας.

Ὁ Γεννάδιος συνέγραψε πολλὰ ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα καὶ διάφορα κατὰ Λατίνων ὑπομνήματα, τυπωθέντα ἐν τῷ τόμῳ τῆς Ἀγάπης, κατὰ τὸ ἔτος 1698. Πατριαρχεύσας δὲ ἕξ περίπου ἔτη, παρητήθη ἰκουσίως, καὶ μεταβάς εἰς τὸ ἐν Σέρραϊς μοναστήριον τοῦ Προδρόμου ἐτελεύτησεν ἐκεῖ μετὰ δύο ἔτη.

Ἐκ τῶν ἐξερχομένων τῆς Σχολῆς ταύτης μαθητῶν οἱ μὲν εἰσῆρχοντο εἰς τὸν κλῆρον, οἱ δὲ μετέβαινον εἰς

τὴν Ἴταλίαν, ὅπου τελειοποιούμενοι εἰς τὰ μαθήματα, τὰ ὁποῖα εἶχον ἀκροασθῆ, προσεκτῶντο καὶ τινὰς γνώσεις τῆς Ἰατρικῆς, τῶν φυσικῶν καὶ μαθηματικῶν ἐπιστημῶν, καὶ τῆς Λατινικῆς καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης, ἐπιστρέφοντες δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν οἱ μὲν αὐτῶν μετῆρχοντο τὸν διδάσκαλον, λαμβάνοντες οἱ πλείστοι τὸ μοναδικὸν σχῆμα, οἱ δὲ ἐπηγγέλλοντο τὴν Ἰατρικὴν κατ' ὅλην τὴν ἐπικράτειαν τῆς Τουρκίας.

Ἐκ δὲ τούτων τῶν μόνων κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν πεπαιδευμένων τοῦ ἔθνους, οἱ μὲν εἰσερχόμενοι εἰς τὸν μοναδικὸν βίον προχειρίζομενοι ἐπίσκοποι καὶ μητροπολίται, συνίστων Σχολεῖα κατὰ τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν, οἱ δὲ μετερχόμενοι τὴν ἰατρικὴν καὶ σχετιζόμενοι μετὰ τῶν κρατούντων ἕνεκα τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν, κατάρθωσαν βαθμηδὸν νὰ λάθωσι μέρος εἰς τὴν πολιτικὴν κυβέρνησιν τοῦ Τουρκικοῦ κράτους, γειόμενοι διερμηνεῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἡγεμόνες τῆς Βλαχίας καὶ Μολδαβίας, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἀνηγέρθησαν κατὰ τὸν δεκάτον ἑβδόμον αἰῶνα τὰ Σχολεῖα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Ἄθωνος, τῶν Ἰωαννίνων, τῆς Πιάτμου, τῆς Κοζάνης, τοῦ Τυρνάβου, τοῦ Βουκορεστίου, τοῦ Ἰαίου, τῆς Χίου, τῶν Κυθωνίων, τῆς Κερκύρας, τῆς Λαρίσης, τῆς Δημητσάνης καὶ διάφορα ἄλλα.

ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Τὸ Σχολεῖον τοῦτο συστήθη κατὰ πρῶτον, ὡς εἶπομεν, ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Γενναδίου, ἐξηκολούθει ἀδιakόπως καὶ ἐπὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ, ἀλλὰ κυρίως τὸ Σχολεῖον τοῦτο ἤρχισε νὰ ἀκμάζῃ ἀπὸ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, διδάσκοντος ἐν αὐτῷ περὶ τὰ τέλη τοῦ 17 ἀπὸ Χριστοῦ αἰῶνος. Οὗτος συνέταξε καὶ τὸ περὶ συντάξεως τῶν ἑκτῶ μερῶν τοῦ λόγου σύγγραμμα, καὶ ὑπῆρξεν ὁ σοφώτερος καὶ ὠφελιμώτερος διδάσκαλος τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ.

Τὸν Μαυροκορδάτον διεδέχθη Ἀντώνιος ὁ Βυζάντιος, ὁ ἐκ τῆς Λατινικῆς μεταφράσας τὴν εἰς πάντας γνωστήν καὶ κατ' ὅλα τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα μέχρι πρὸ ὀλίγου διδασκόμενὴν Χρηστομάθειαν. Ἐν τῷ αὐτῷ Σχολεῖῳ ἠκμασεν ὁμοίως ὁ ἐξ Ἀντιπάρου Ἀνανίας, συγγραφεὺς βιβλίου ἐπιγραφομένου Σπλάγγρον Γραμμα-

τικῆς, ἢ περὶ Μορίων, ὅπερ ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1764.

Ἄλλ' αἱ ἐπιστημονικαὶ ἀνακαλύψεις καὶ αἱ νεώτεραι γνώσεις ἦσαν ἐπὶ τοσοῦτον ἀπικειλισμένοι τοῦ Σχολείου τοῦτου, ὥστε Σέργιος τις Μακραιὸς διδάσκαλος τῶν ἐπιστημῶν ἐν αὐτῷ, νομιζόμενος κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ταμεῖον πάσης σοφίας, συνέγραψεν Ἑλληνιστί καὶ ἐξέδωκεν ἐν Βιέννῃ ἐν ἔτει 1796, βιβλίον ἐπιγραφόμενον τρίτοιον κατὰ Κοπερνίκου, δι' οὗ ἐπροσπάθει νὰ ἀναιρέσῃ τὰ ἐπιστημονικὰ συστήματα αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Νεύτωνος δι' ἐπιχειρημάτων, ἀποδεικνύοντων παχυλοτάτην ἀγνοίαν τῶν στοιχείων τῆς μηχανικῆς, ἐν ᾧ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ φυσικὴ τοῦ Θεοτόκη ἐδιδάσκετο εἰς πολλὰ Σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπὶ τέλους ἐν ἔτει 1803, Δημήτριος ὁ Μουρούζης ἐκτίσεν νέον Πατριαρχικὸν Σχολεῖον κατὰ τὸ μέρος τοῦ Βεσπέρου τὸ ὀνομαζόμενον *Ξηοκρήνη*, διὰ συνδρομῆς τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν ἐγκρίτων τοῦ ἔθνους, καταστήσας ἐν αὐτῇ διδάσκαλον τὸν ἐκ Χίου Δωρόθεον Πρώτον, ἀνδρὰ εἰδήμονα τῶν νεωτέρων θεωριῶν καὶ μαθητευσάντα ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ. Τὸ δὲ Σχολεῖον τοῦτο ὠφέλησε τὰ μέγιστα μέχρι τοῦ ἔτους 1807.

ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ἈΘΩΝΟΣ.

Τὸ Σχολεῖον τοῦτο εἶναι τρανωτάτη ἀπόδειξις τοῦ πόσον ὁ Ἀνατολικὸς κλῆρος ἐφρόντιζεν ἀείποτε περὶ τῆς ἀνεγεννήσεως τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, καὶ προξενεῖ μεγάλην τιμὴν εἰς τὸν πρῶτον αὐτῆς καθιδρυτὴν τὸν Πατριάρχην Κύριλλον τὸν ἕκτον.

Ἡ Σχολὴ αὕτη ἀνηγέρθη ἐν ἔτει 1753, διὰ κοινῆς ὁμοίως συνεισφορᾶς τῶν ἀρχιερέων καὶ λοιπῶν κληρικῶν, καὶ ἦτο προσωρισμένη διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ἰδίως εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ πνεύματος τῶν διὰ τὴν ἱερωσύνην προσωρισμένων νέων. Ἡ εὐρύχωρος αἰκοδομὴ τῆς σχολῆς τοῦ Ἄθωνος ἔχρειρε περίπου 500 μαθητὰς καὶ Σχολάρχης μὲν αὐτῆς προσεκλήθη ἐπισήμως ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου ὁ περίφημος Εὐγένιος ὁ Βούλγαρις, Κερκυραῖος τὴν πατρίδα, διδάσκαλοι δὲ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης διωρίσθησαν Νεόφυτος ἱεροδιάκονος ὁ Κουσοκαλυδιτῆς καὶ Παναγιώτης ὁ Παλαμάς. Πλήθος μαθητῶν συνέβρεε πανταχόθεν διὰ νὰ ἀκροασθῶσι τὰ

μαθήματα τοῦ μεγαλοφυοῦς καὶ πολυμαθοῦς Εὐγενίου καὶ μολονότι ἡ Ἄθωνιὰ Σχολὴ δὲν διήρκεσεν εἰμὴ μόνον πέντε ἔτη, ἀλλὰ τὰ φιλοσοφικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ μαθήματα τοῦ περιφήμου τοῦτου ἀνδρὸς δύνανται δικαίως νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τὰ πρῶτα σπέρματα τῆς μετὰ ταῦτα κατὰ τὴν Ἑλλάδα εὐφορίας τῶν ἐπιστημῶν.

Ὁ Εὐγένιος παραιτήσας τὸν Ἄθωνα ἕνεκα δυσανασχεσιῶν τινῶν προσεκλήθη μετὰ τινὰ ἔτη εἰς Ῥωσίαν, ὅπου προχειρισθεὶς πρῶτος ἀρχιεπίσκοπος τῆς νεοσυστάτου ἀρχιεπισκοπῆς Σλαβωνίου καὶ Χερσῶνος, καὶ παραιτηθεὶς μετὰ τινὰ ἔτη, ἔζη ἐν Πετρούπολει, ὅπου καὶ ἐτελεύτησεν ἐν ἔτει 1806. Ἐκ τῶν πολλῶν αὐτοῦ πρωτοτύπων συγγραμμάτων καὶ μεταφρασμάτων, τὰ ἀξιολογώτερα εἶναι ἡ *Αρχική*, ἡ *Μεταφυσική*, ἢ κατ' ἐπιταγὴν τῆς αὐτοκρατορίας Αἰκατερίνης γενομένη παρ' αὐτοῦ μετάφρασις τοῦ *Οὐίγιλίου*, ἢ περὶ τῆς ἐκπαρεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος Ἀδάμ τοῦ Ζεϊνκαβίου, καὶ τὰ ἀρέσκοτα τοῖς φιλοσόφοις.

ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ἸΩΑΝΝΙΝΩΝ.

Ἐἰς τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων χρεωστῆ ἡ Ἑλλάς κατὰ μέγα μέρος τὴν ἀναγέννησιν τῆς παιδείας, οὐ μόνον διὰ τὴν ἐκεῖ σύστασιν καὶ συντήρησιν Σχολείων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν πολυμάθειαν τῶν διδασκάλων, καὶ μάλλον διὰ τὸν ζῆλον, δι' οὗ περιεβαλπον οἱ Ἰωαννῖται τοὺς ἐν αὐτοῖς μαθητὰς. Τὸ πρῶτον Σχολεῖον ταύτης τῆς πόλεως ἐκτίσθη περὶ τὸ 1690 ἔτος διὰ διαπάνης τοῦ Μάνου Γκιούμα, εὐπατριῶδος τῶν Ἰωαννίνων, καὶ διετηρήθη μέχρι τοῦ 1820 ἔτους. Πρῶτος διδάσκαλος τοῦ Σχολείου τῶν Ἰωαννίνων ἐχημάτισεν ὁ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης Βησαρίων ὁ Μακρῆς ἱερομόναχος, μαθητῆς τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει διδάξαντος Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου. Ὁ Βησαρίων οὗτος συνέταξε καὶ τεχνολογίαν τῆς γραμματικῆς κατ' ἐρωταπέκρισιν ὀνομάσας αὐτὴν *Σταχνολογίαν*, ἐκδοθεῖσαν πολλάκις ἐν Βενετίᾳ, καὶ πρὸς τούτοις ὀρθόδοξον *θεολογίαν*, ἐκδοθεῖσαν ἐν Βουκορεστίῳ. Σχολαρχήσας δὲ ἐννέα ἔτη ἀπέθανεν ἐν ἔτει 1699.

Τὸν Βησαρίωνα διεδέχθη ἄλλος σοφώτερος συμπολίτης αὐτοῦ, ὁ ἱερεὺς Γεώργιος Σουγδουρῆς. Οὗτος

είχε διδαχθῆ ἐν Βενετίᾳ τὴν Ἑλληνικὴν, Λατινικὴν καὶ Ἰταλικὴν γλῶσσαν, καὶ περὶ οὐδὲν ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ οὐ μόνον τὰ Ἑλληνικὰ μαθήματα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις φιλοσοφίαν καὶ φιλολογίαν. Συνέταξε δὲ διὰ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ γραμματικὴν σύντομον, ἐκδοθεῖσαν πολλάκις ἐν Βενετίᾳ, καὶ εἰσαγωγὴν λογικῆς, ἣτις πολὺν χρόνον ἐδιδάχθη κατὰ τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα χειρόγραφος καὶ κατὰ πρῶτον ἐτυπώθη ἐν Βιέννῃ ἐν ἔτει 1792. Ὁ Μελέτιος ἀναφέρει, ὅτι ὁ Σουγδουρῆς διέδωκε τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν καὶ γλῶσσαν εἰς τὴν πρότερον καταβεβραρωμένην Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν διὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, διασπαρέντων ἀνὰ πᾶσαν χώραν καὶ πόλιν. Ἀπέθανε δὲ περὶ τὸ ἔτος 1715.

Σύγχρονος καὶ συνδιδάσκαλος τοῦ Γεωργίου Σουγδουρῆ ὑπῆρξεν ὁ ἱερεὺς Ἀναστάσιος Παπᾶ Βασιλείου, ὅστις πρῶτος ἔδωκε νόξιν τινὰ τῆς Γεωμετρίας εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Σχολείου τῶν Ἰωαννίνων, καὶ συνέταξε στοιχειώδη εἰσαγωγὴν τῶν μαθηματικῶν γνώσεων.

Τὸν Γεώργιον Σουγδουρῆ διεδέχθη ὁ συμπολίτης αὐτοῦ Μεθόδιος Ἀνθρακίτης, ὁ συστήσας πρῶτος ἐν τῷ Σχολεῖῳ τούτῳ τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν, ἣτις εἶχεν ἐκλείψει πρὸ πολλοῦ ἐκ τῶν Σχολείων τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὅστις εἶχε μεταφράσει καὶ διδάξει εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ αὐτὴν ἐκείνην τὴν τρίτομον σειρὰν τῆς μαθηματικῆς, τὴν ὁποίαν ἀναπληρώσας ἔπειτα ὁ μαθητὴς καὶ διαδόχος αὐτοῦ, Βαλάνος Βασιλόπουλος, ἐξέδωκεν ἐν Βενετίᾳ περὶ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος· ὁ Βαλάνος ἐδίδαξε τὰς ἐπιστήμας ταύτας καὶ τὴν σχολαστικὴν φιλοσοφίαν μέχρι τοῦ 1757 ἔτους. Οἱ πτωχοὶ μαθηταὶ ἐτρέφοντο, ἐνεδύοντο, ἐλάμβανον βιβλία καὶ αὐτὴν τὴν γραφικὴν ὕλην διὰ δαπάνης τοῦ Σχολείου, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξήρχοντο πολλοὶ ἔχοντες πολλὰ καὶ διαφόρους γνώσεις.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Βαλάνος ἐταχάρχει τοῦ Σχολείου τῶν Ἰωαννίνων, Εὐγένιος ὁ Βούλγαρις, ἐπιστρέφων πρῶτην φορὰν ἐκ Παταβίου, καὶ διερχόμενος διὰ τῆς Βενετίας ἐγνωρίσθη ἐκεῖ μετὰ τῶν Μικρουτῶν, καθυπλοῦτων ἐμπόρων ἐξ Ἰωαννίνων, οἵτινες ἰδόντες τὴν μεγάλην παιδείαν καὶ τὰ ἔξοχα προτερήματα τοῦ νέου

Εὐγενίου κατέπεισαν αὐτὸν νὰ μεταβῆ εἰς Ἰωάννινα, καὶ νὰ συστήσῃ ἐκεῖ δεύτερον Σχολεῖον ἐν ἔτει 1724, τὸ ὁποῖον ὠνομάσθη Μικρουτῶν, καὶ ὅπου ὁ Εὐγένιος ἤρχισε νὰ διδάσκη τὰ νέα φιλοσοφικὰ μαθήματα τοῦ Λωκίου, Λεϊοντιίου καὶ Οὐολφίου. Ἐντεῦθεν ἤρχισε νὰ ἐκτείνηται καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἡ φήμη τοῦ πολυμαθοῦς τούτου ἀνδρός, τοῦ ὁποίου τὰ μαθήματα διεδίδοντο πανταχοῦ.

Ἄλλ' ἐπειδὴ μέχρι ἐκείνης τῆς ἐποχῆς πᾶν ἄλλο φιλοσοφικὸν σύστημα, πλὴν τὸ τοῦ Ἀριστοτέλους, ἐνομίζετο πολέμιον τῆς ἐκκλησίας, οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Βαλάνου εἴτε ἀπὸ ἀληθοῦς ζήλου, εἴτε ἀπὸ φθόνου κινούμενοι, ἐξωπλίσθησαν κατὰ τοῦ φιλοσοφικοῦ συστήματος τοῦ Εὐγενίου, κηρύττοντες αὐτὸ ἀντίθεον· ὁ Εὐγένιος λοιπὸν παρήτησε τὴν Σχολὴν τῶν Ἰωαννίνων, καὶ προσκληθεὶς, ὡς εἶπομεν, ὑπὸ Κυρίλλου τοῦ ἐκτου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, μετέβη εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος καὶ συνέστησε τὴν Ἀθωνιάδα Σχολὴν.

Πλὴν τῶν μαθημάτων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐδιδάσκοντο ἐν τῷ Σχολεῖῳ τούτῳ ἡ Ἀριθμητικὴ, ἡ Γεωμετρία καὶ ἡ σειρὰ τῶν φιλοσοφικῶν μαθημάτων. Ἄλλὰ μετὰ τὴν ἐξ Ἰωαννίνων ἀναχώρησιν τοῦ Εὐγενίου ὁ Κοσμάς Βαλάνος περιώρισε τὰ μαθήματα τοῦ Σχολείου τῶν Ἰωαννίνων εἰς μόνην τὴν παράδοσιν τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῶν φιλοσοφικῶν μαθημάτων κατὰ τὸ παλαιὸν σύστημα, ἀποκλείων τὴν εἰσαγωγὴν πάσης φιλοσοφικῆς θεωρίας τῶν νεωτέρων Εὐρωπαίων, μέχρις οὗ ὁ ἐξ Ἰωαννίνων ἐν Ῥωσίᾳ ἐμπορευόμενος Ζῆς Καπλάνης, φιλοτιμούμενος ν' ἀναστήσῃ τὸ Μικρουτῶν Σχολεῖον, ἐπεμψεν εἰς αὐτὸ διδάσκαλον τὸν συμπολίτην αὐτοῦ Ἀθανάσιον Ψαλίδαν ἐν ἔτει 1795. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἀταχος πλὴν τῆς Ἑλληνικῆς καὶ ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, καὶ πρὸς τούτοις τῶν μαθηματικῶν καὶ φιλοσοφικῶν ἐπιστημῶν, ὠφέλησεν ἰκανῶς διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, καὶ ἤθελεν ἴσως ὠφελῆσαι περισσότερον, ἐὰν δὲν ἐπῆρχετο ἡ ἔνεκα τῆς τυραννίας τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων καθ' ὅλην τὴν Ἡπειρον ἐπισκήψασα δυστυχία· καὶ ὡς ἐκ ταύτης οὐ μόνον οἱ ἔξωθεν Ἕλληνες δὲν ἠδύναντο νὰ μαθητεύωσιν εἰς τὸ

Σχολεῖον τῶν Ἰωαννίνων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ταύτης ἠναγκάζοντο νὰ φεύωσιν οἰκογενειακῶς μακρὰν τῆς πατρίδος αὐτῶν.

(ἀκολουθεῖ).

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ.

(Συνέχεια ἐκ τῶν Ἀριθ. 9, 10, 11 καὶ 12.)

ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΕΑΣ.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη σύγκειται ἐκ τῶν νήσων Κέας, Κύθνου, καὶ Σεριφου, αἵτινες συνισῶσιν ὡς ἔγγιστα 40,000 γρέμματα γῆς, ἐξ ἧς τὸ ἥμισυ μόλις καλλιεργεῖται· ἐκτὸς τούτων συμπεριλαμβάνει τὰς ἐρημονήσους Σεριφοπούλα, Πιπέρι, Πολόνι, Σπανοπούλα, Μακρονῆσι καὶ τινὰς σκοπέλους. Συνορεύει δὲ πρὸς ἄρκτον μὲ τὸ Σούνιον, τὴν Εὐβοίαν καὶ τὴν Ἄνδρον, πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὰς ἐπαρχίας Σύρου καὶ Νάξου, πρὸς μεσημβρίαν μὲ τὴν ἐπαρχίαν Μήλου, καὶ πρὸς δυσμὰς μὲ τὸ Σούνιον, καὶ τὸν Σαρωνικὸν κόλπον.

Κέως.—Κεῖται μεταξὺ Μακρονησίου καὶ Κύθνου, ἀπέχουσα 5 λεῖγας τοῦ Σουνίου. Ἡ ἀστρονομικὴ θέσις τῆς εἶναι κατὰ μῆκος μ. 22, κατὰ δὲ τὸ πλάτος 37,32'. ἔχει ἔκτασιν τριῶν λευγῶν εἰς μῆκος καὶ δύο εἰς πλάτος. Ὁ λιμὴν αὐτῆς, ὅστις εἶναι κάλλιστος, ἀπέχει μίαν ὡς ἔγγιστα λεῖγαν τῆς πόλεως. Ἡ Νῆσος αὕτη λέγουσι ὅτι εἰς ἀρχαιοτάτην τινὰ ἐποχὴν ἦτον ἠνωμένη μὲ τὴν Εὐβοίαν, ἀπ' ἧς ἀπεσπάσθη σχηματῆσασα νῆσον ἔχουσαν 500 περίπου σταθίων μῆκος, καὶ ἐμπεριέχουσαν τέσσαρας ἐν αὐτῇ πόλεις ὀλιγονότι τὴν Καρησίαν, Πουκίεσσαν, Ιουλίδα, καὶ Καρθεῖαν· ἀλλ' ἀκολούθως κατεβυβίσθη, ὡς βεβαίαι ὁ Πλίνιος, μέρος τι τῆς νήσου, καὶ μετ' αὐτοῦ αἱ δύο πρῶται τῶν ἀναφερομένων πόλεων.

Ἡ νῆσος αὕτη ἐκαλεῖτο καὶ Ἰδρούσα διὰ τὴν ἀφρονίαν τῶν αὐτῆς ὑδάτων, ἀλλὰ κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Ἀριστοτέλους, ἀναφερομένου ὑπὸ τοῦ Πλίνιου, τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν ἦτον ἴδιον τῆς νήσου ταύτης, ἀλλὰ κοινὸν μετὰ τῆς νήσου Γάνου καὶ ἄλλων νήσων. Οἱ λατῖνοι συγγραφεῖς τὴν ὀνομάζουσι Κέα (Cea), ὁ Στράβων Κέως, καὶ ὁ Ἱεροκλῆς Κία Νῆσος· εἰς δὲ τὰ συγγράμματα Στεφάνου τοῦ Γεωγράφου καὶ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου εὕρεσκαται ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν Κέως, ὅπερ δὲν εἶναι δύσκολον νὰ συνέβη τοῦτο κατὰ παραδρομὴν τῶν ἀντιγραφῶν. Κατὰ

δὲ τὸν Βιργίλιον ἡ νῆσος αὕτη κατοικήθη κατὰ πρῶτον ἀπὸ τὸν Ἀριστεά υἱὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κυρήνης· καὶ φαίνεται ὅτι ὁ πληθυσμὸς πρῆξήθη τοσοῦτον, ὥστε μὴ δυναμένων τῶν κατοίκων νὰ πορίζοντα τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀνγκραῖα, ἐξέδωκαν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Στράβωνος, νόμον, δι' οὗ οἱ συμπληρόντες τὸ ἐξηκοστὸν τῆς ἡλικίας ἔτος κατεδικάζοντο νὰ πίνωσι τὸ κώνειον· τὸν νόμον τοῦτον ὑπενίπτεται καὶ ὁ Μένανδρος ἐν τοῖς ἐρεξοῖς εἰχίαις.

Καλὸν τὸ Κεῖον νόμιμον ἔστι, Φανία·

Ὁ μὴ δυνάμενος ζῆν καλῶς, οὐ ζῆ κακῶς.

Κατὰ τὸν ἴδιον Στράβωνα οἱ Ἀθηναῖοι πολιορκοῦντες τὴν Ιουλίδα, ἠναγκάσθησαν νὰ παραιτήσωσι τὴν πολιορκίαν, πληροφορηθέντες, ὅτι οἱ πολιορκούμενοι ἐμελλον νὰ θανατώσωσι τοὺς ἰδίους αὐτῶν παῖδας, ἂν εἰσέτι διήρκεν ἡ πολιορκία.

Ἡ νῆσος αὕτη εἶναι πατρίς τοῦ λυρικοῦ ποιητοῦ Σιμωνίδου, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του Βακχυλίδου, τοῦ περιδοῦτου ἱατροῦ Ἐρακιστράτου, τοῦ περιπατητικοῦ Ἀρίστου καὶ τοῦ Σιμωνίδου υἱοῦ Ἀσοπρέπιδος, ὅστις κατὰ τὴν Πάριον χρονολογίαν εἶν' ἐφευρετὴς μνημονικῆς τινος μεθόδου, ἣν καὶ ἐδίδαξεν εἰς Ἀθήνας· νῦν δὲ ἡ Κέως ἀπαρτίζει ἰδιαιτέρον ὁμόνομον δῆμον, συγγεμένον ἐκ τῆς πόλεως Τρίας, ἀφροδισμένης ἐπὶ τῶν ἐρείπειῶν τῆς ἀρχαίας Καρθεῖας, ἧς οἱ κάτοικοι συμποσοῦνται εἰς 4,070.

Εἰς τὴν νῆσον ταύτην ὑπάρχει εἰς γειμαῖφος καὶ ἴσως εἶναι ὁ τῶν ἀρχαίων Ἑλλειξίδες, ὅστις διήρχετο διὰ τῆς πόλεως Καρθεῖας. Σώζονται μέχρι τοῦδε ἐκτὸς τῶν ἐρείπειῶν τῆς πόλεως Καρθεῖας καὶ τὰ ἐρείπια διαφόρων τῆς ἀρχαιοτάτης μνημειῶν· ἐπὶ δὲ καὶ ἐνὸς Ἑνετικοῦ φρουρίου, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐξήκοντα ὀθωμανοὶ διακόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἑνετικοῦ στόλου ἐπολέμασαν γενναίως μὲ δύο μόνον πυροβόλα ὅπλα.

Τὰ προϊόντα τῆς νήσου ταύτης εἰσὶ κριθῆ, σῖκα, οἶνος, ὄσπρια, μεταξίον, καὶ βαλανίδιον.

Κύθνος.—Κεῖται, ὡς ὀρθῶς παρατήρησεν ὁ Δικεάρχης, μεταξὺ Κέας καὶ Σεριφου. Ἡ ἀστρονομικὴ αὐτῆς θέσις εἶναι κατὰ μὲν τὸ μῆκος μ. 22,40'· κατὰ δὲ τὸ πλάτος 37,24'. ἔχει πέντε λευγῶν μῆκος καὶ δύο πλάτος· καὶ μολονότι δὲν στερεῖται λιμένων, δὲν ἔχει μολακτύτα ναυτικῶν.

Τὸ πάλαι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Στεφάνου ἐκαλεῖτο ἀκόμη Ὀφρούσα, καὶ Ἀρυοπίς. Κατὰ δὲ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Δικεάρχου εἰς τὴν νῆσον ταύτην ὑπῆρχε σημαντικὴ τις

πόλις, καὶ τὰ μέχρι τοῦδε σωζόμενα ἐρείπια ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν Ἑβραϊόκαστρον ἐπιθεσθαιούσι τοῦτο. Σώζονται πρόςδε καὶ ἄλλα ἐρείπια καὶ διάφοροι ἀρχαῖοι τάφοι τε καὶ μνημεῖα.

Εἰς τὴν νῆσον ταύτην ἐγενηθήη, ὡς ἀναφέρει ὁ Εὐστάθιος, ἀριστὸς τις ζωγράφος καλούμενος Κυδίαις· ἐνταῦθα πρὸς τούτοις διεσώθη ἐκ τοῦ ναυαγίου ὁ ἀριστος μουσικὸς Ψευδο-Νέρων καλούμενος.

Ἡ Κύθνος νῦν διαίρεται εἰς δύο δήμους· εἰς τὸν τῆς Κύθνου, τὸν συγκείμενον ἐκ τῆς κομποπόλεως Θερμίων, ἢ Μεσσαρίας μὲν 4,837 κατοίκους· καὶ εἰς τὸν τῆς Δρυόπιδος, τὸν συγκείμενον ἐκ τῆς κομποπόλεως Σύλλακα, ἢ χωρίων μὲν 4,804 κατοίκους.

Εἰς τὴν νῆσον ταύτην ὑπάρχουν διάφοροι ὄρυκτοπηγαῖ· μάλιστα ἐκδομήθη πρὸ τινων ἐτῶν δημοσίως ἀναλώμασι καὶ ἀνάλογον πρὸς τοῦτο κατὰσταμα.

Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Στεφάνου ἔκκεμα τὰ πάλαι ἀρίστης ποιότητος τυρὸν· νῦν δὲ προάγει μετὰζῶν κριθὴν, οἶνον, ὄσπρια καὶ ὀπώρας.

Σέριφος.— Κεῖται μετὰζῶ Σίφου καὶ Κύθνου. Ἡ ἀερονομικὴ αὐτῆς θέσις εἶναι κατὰ μὲν τὸ μῆκος μ. 24,53', κατὰ δὲ τὸ πλάτος 37,8'. ἔχει 4 λευγῶν μῆκος καὶ 2 πλάτος. Στέφανος ὁ Γεωγράφος τὴν συμπεριλαμβάνει εἰς τὰς Σπιράδας, ἀλλ' ὁ Στράβων τὴν ἀριθμῆται μετὰζῶ τῶν Κυκλάδων· ἔχει ἀρκετὰ καλὸν λιμένα καὶ δὲν στερεῖται ὑδάτων.

Κατὰ τὴν διήγησιν τῶν ποιητῶν, εἰς τὴν νῆσον ταύτην ἀντράρη ὁ Περσεὺς παρὰ τοῦ Πολυδέκτου, τὸν ὁποῖον, ὡς καὶ τοῦ λοιποῦ τῆς νήτου ταύτης κατοίκους, μετέβαλεν ἀκολούθως εἰς λίθους διὰ τῆς φθορᾶς κεφαλῆς τῆς Μεδοῦσης. Κατὰ τὴν Μαρτυρίαν τοῦ Ἡρόδοτου, πρῶται ἢ Σέριφος καὶ Σίφνος ἐκκρήθησαν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τοῦ Ξέρξου βασιλείας τῶν Περσῶν· ὁ δὲ ποιητὴς Ὀβίδιος ἀναφέρει τὴν Σέριφον διὰ τῶν ἐξῆς αὐτοῦ στίχων.

Inde cava circumdata
nube Seriphion

deserit a dextra Cythno Gyaroque relictis.

Οἱ ἀρχαῖοι ἐπέσβεον ὅτι οἱ βάρβαροι κομιζόμενοι εἰς τὴν νῆσον ταύτην ἔχον τὴν φωνὴν αὐτῶν ὅθεν ἐκ τούτου ἐπήγαγεν ἢ παροιμία Βά τ ρ α χ ο ς Σ ε ρ ι φ ι ο ς, δηλοῦσα ἀνθρωπὸν σιωπηλὸν καὶ ἄλαλον.

Ὁ Γάκιτος, ὅστις λέγει, ὅτι εἰς τὴν νῆσον ταύτην ἐστάλη ἐξ ὀρίστου ὁ ῥήτωρ Κάσιος Σεβῆρος, τὴν ὀνομάζει Σε-

ρίφιον σκόπελον *raxum-Seriphium*· ὡς κατὰξηρον νῆσον τὴν περιγράφουν καὶ ὁ Σενέκας καὶ ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Ἀριστοφάνους.

Νῦν ἀποτελεῖ ἰδιαιτέρον ὁμώνυμον δῆμον συγκείμενον ἐκ μιᾶς κομποπόλεως καὶ τριῶν χωρίων, οἷον.

Σέριφος (ἔδρα) μὲ κατοίκους	2,143.
Κένταρχος	106.
Πανηγία	126.
Γαλανή	89.

Τὸ ὅλον 2,464.

Προάγει δὲ κριθὴν, ὄσπρια, ζῶα, τυρὸν, καὶ ἀρίστης ποιότητος κρόκον. Ἵπάρχει καὶ πλῆθος περδικῶν, καὶ πρὸς τούτοις ἴχνη μεταλλείων σιδήρου καὶ μαγνήτου.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐρημονήσους τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἢ μὲν Σεριοπούλα κεῖται πρὸς βορειοανατολὰς τῆς Σερίφου, καὶ μετὰζῶ τῆς ἐρημονήσου ταύτης καὶ Κύθνου κεῖται τὸ Πιπέρι ἢ Καλαπόδι λεγόμενον· πρὸς ἀνατολὰς τῆς Σερίφου κεῖται ἢ Πολόνη, πρὸς ἄρκτον τῆς Κέως ἢ Σπανοπούλα, καὶ μετὰζῶ Κέως καὶ Σουνίου τὸ Μακρονῆσι, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸν χάρτην τοῦ Ἀλδενχορθέου ὑπάγεται εἰς τὸν νομὸν τῆς Ἀττικῆς. Ἡ ἐρημονήσος αὕτη ἀπέχει τοῦ Σουνίου δύο μόνον λεύγας, ἔχει τριῶν λευγῶν μῆκος καὶ δύο πλάτος· τὸ πάλαι ἦτο κατοικημένη καὶ ἐκαλεῖτο κατὰ Στέφανον τὸν Γεωγράφον Μακρίσι. Τινὲς τὴν ὀνομάζουσι καὶ Νῆσον τῆς Ἑλένης, καὶ ταύτην φαίνεται ὑπενίπτεται ὁ Πρωτόνιος Μέλας διὰ τῆς ἐξῆς ἐκφράσεώς του « In Attide Helene, est nota stupro Helenae » ἀλλ' ἢ τῆς Ἑλένης νήτος πιθανῶς εἶναι ἢ τοῦ Ὀμήρου Κρανῆη, ἣτις κεῖται ἐν τῷ Ἀσκανικῷ κόλπῳ, ταύτην Μακρονῆσι λεγομένη.

Ἡ ἐπαρχία Κέως ὑπάγεται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν Νομὰρ-γην. (ἀκολουθεῖ)

ΙΝΔΙΚΟΝ ΓΝΩΜΙΚΟΝ

Ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων ὠρίσθη εἰς ἑκατὸν ἔτη· ταύτης δὲ τῆς ἑκατονταετοῦς ζωῆς τὸ ἡμισυ ἀναφέρεται εἰς τὰς νόκτας· τούτου δὲ τοῦ ἡμίσεως τὸ ἡμισυ εἰς τὴν παιδικὴν καὶ γερωντικὴν ἡλικίαν· τὸ δὲ ἀναπολιψθὲν διανύεται σὺν νοσήμασι καὶ παθήμασι καὶ πόνοις ἐξ ὑπουργίας καὶ ἐργασίας· πόθεν ἄρα ἀνεῖσι τῇ ζωῇ τῶν ἀνθρώπων, ἣ ἐστὶ βραχυτελής, ὡς τὸ σφῆρηγόμενον κῦμα;

(Μετάφρασις Δ. Γαλανοῦ.)

ΕΠΙΤΟΜΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ.
ΤΩΝ ΕΝ Τῇ ΕΥΡΩΠῃ ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑ-
ΚΑΛΥΨΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑ-
ΝΙΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ
ΕΝΝΑΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ 13 ἀριθμοῦ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΑΠΟ ΤΟΥ Ε΄ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ Η΄ ΑΙΩΝΟΣ.

Εἶπομεν προηγουμένως ἐν τῷ τέλει τοῦ Α΄ Κεφαλαίου περὶ τῆς ἐρημώσεως τῶν ὠρειοτέρων τῆς Εὐρώπης μερῶν μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Βαρβάρων κατάκτησιν. Ἢδη δὲ ἀναφερόμεν συντόμως τὰς εἰσβολὰς ταύτας τῶν κατακτητῶν.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ε΄ αἰῶνος οἱ βάρβαροι τῶν συνόρων τῆς Κίνας ὤρμησαν κατ' ἄλλων βαρβάρων καὶ ἠνάγκασαν αὐτοὺς νὰ χωθῶσιν εἰς τὴν δύσιν· ὥστε οἱ τελευταῖοι οὔτοι, πλήρεις ἐπιθυμίας τοῦ νὰ λαφυραγωγῆσιν τοὺς πρὸς μεσημβρίαν καὶ δύσιν γείτονας, πλουσιωτέρους μὲν, ὀλιγώτερον δ' αὐτῶν ἰσχυροὺς, παρεσύροντο ὑπὸ τοῦ ὀρηκτικοῦ χειμαρῶρος, τὸν ὁποῖον αὐτοὶ ἀφ' ἐαυτῶν ἐμεγάλυνον. Τέλος οἱ λαοὶ ὅλης τῆς Ἀρκτικῆς Ἀσίας καὶ Εὐρώπης, ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κιναικοῦ τείχους μέχρι τοῦ Γερμανικοῦ Πελάγους, καὶ ἀπὸ τῆς Σκωτίας μέχρι τοῦ Ῥήνου καὶ τοῦ Δανουβίου, ἀγρίως πιέζοντες καὶ κακοῦντες, ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ἐχύθησαν εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν.

Προσθέτω ἐνταῦθα ὀλίγα τινὰ ἱκανὰ νὰ δεῖξωσι μέχρι τίνος βαθμοῦ ἀπελακτίσθη ὁ πολιτισμὸς κατὰ τὰς εἰσβολὰς ταύτας· εἶναι δ' αὕτη βεβαιωτάτη μαρτυρία συγχρόνου συγγραφέως, τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου. « Ἐθνη ἀναρίθμητα ἄγρια κατέλαβον τὴν Γαλλίαν· πάντα τὰ κείμενα μετὰζῶ τῶν Ἄλπεων καὶ τῶν Πυρηναίων, τοῦ Ωκεανοῦ καὶ τοῦ Ῥήνου, κατερημώθησαν ὑπὸ τῶν Κινάδων, Βανδάλων, Σαρματῶν, Ἀλανῶν, Γεπιδῶν, Εἰροῦλων, Σαζόνων, Βουργούνδων, Γερμανῶν, κ.τ.λ. Ἡ Μογοντία, ἢ νῦν περιδούρος πόλις, ἀλοῦσα κατηράσθη· πολλὰ δὲ χιλιάδες ἀνθρώπων ἐσφάγησαν ἐντὸς τοῦ ναοῦ· ἢ Βορματία κατηράσθη πολιορκηθείσα. Αἱ ἰσχυραὶ πόλεις Ῥέμα, Ἀμιένη, Ἀβράση, Τουρναίς, Στρασβούργον, εἶδον τοὺς ἐαυτῶν κατοίκους φερομένους εἰς τὴν Γερμανίαν. Πάντα τὰ μετὰζῶ τῆς Ἀκουιτανίας, Λουγδοῦνου καὶ Ναρθόνης ἐκακώθη-

σαν, πλὴν ὀλιγίστων πόλεων, τὰς ὁποίας ἐξώθεν μὲν ἀπειλεῖ ἢ σπῆθη, ἐσωθεν δὲ τρομάζει ἢ πείνει. Δὲν ἀντέχει ἡ καρδίη μου διὰ νὰ ὀμιλήσω ἄνευ δακρύων περὶ τῆς Τολώσσης, ἣτις ἂν καὶ δὲν κατεστράφη ἀκόμη, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἀρετὴν τοῦ Ἁγίου αὐτῆς· Ἐπισκόπου Ἐσπερίου. Καὶ ἡ Ἰσπανία δὲ εἶναι ἐν ἀβεβαιότητι προαισθανομένη ἐγγιζούσαν τὴν αὐτῆς πτώσιν. »

Αἱ ἐρημώσεις αὗται εἶναι ἀδύνατον νὰ παραβληθῶσι πρὸς οἰανδήποτε κακοπάθειαν συμβᾶσαν παρὰ τινι τῶν νῦν πεπολισμένων Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν· τὰ πάντα συνεχύθησαν καὶ ἀνετράπησαν. Τῶν δὲ λαῶν τούτων, οἱ μὲν ἔλαττον τῶν ἄλλων βάρβαροι, ὡς π.χ. οἱ Γότθοι, ἔκαμνον μὲν ὁπωσοῦν καλὴν χρῆσιν τῶν Ῥωμαϊκῶν λαφύρων, ἀλλ' ἄτακτον καὶ ἀφιλόκαλον. Ὁ ἱστορικὸς Ὀλυμπιδωρος διεγείρει, ὅτι ἐν ἔτει 414, κατὰ τοὺς γάμους τῆς Αὐτοκρατορίσσης Πλακιδέας, ἐραίνοντο μετὰζῶ τῶν παρανύμφων γυναικῶν ἑκατὸν λεκάναι πλήρεις χρυσοῦ καὶ ἀδαμάντων κατεργασμένων κατὰ διαφόρους τρόπους· ταῦτα δὲ πάντα ἦσαν Ῥωμαϊκὰ λάφυρα, ἀρπακτικῶν χειρῶν ἀθροίσμακτα. Μετὰζῶ λοιπὸν τῆς παγκοσμίου ταύτης συμφορᾶς, αἱ τέχναι, αἱ ἐπιστήμαι, ἢ βιομηχανία καὶ αὐτοὶ οἱ νόμοι κατεκλύσθησαν ὑπὸ τοῦ χειμαρῶρος. Διὰ νὰ ἐπαναλλάθωσι δὲ ταῦτα οἱ λαοὶ ἀπῆτοῦντο καὶ ἀνάπαυσις καὶ μεγάλοι νόες, καὶ τοιοῦτοι ἐφάνησαν κατὰ μεγάλα διαστήματα. Ὁ Ἰουστινιανὸς, ὁ Θεοδορίος, ὁ Μέγας Κάρολος, ὁ Ἀλφρέδος, κατέχουσι τοιαύτας ἐν τῇ ἱστορίᾳ θέσεις· ἀλλ' ἂν μὴ διακρίνη τὴν ἡμετέραν προσοχὴν τὸ κύριον ἡμῶν θέμα.

Τινὲς λοιπὸν ἦσαν αἱ πρῶται ἀναγκαῖαι ἀνακαλύψεις μετὰ τὴν κατὰκυσιν τῶν συνεχῶν τούτων ἐρημώσεων· ἀλλὰ τῆς ἐρωτήσεως ταύτης προηγείται ἄλλο τι ζήτημα· τίνες ἦσαν αἱ πρῶται ἀνάγκαι· ἢ γεωργία καὶ τὸ ἐμπόριον ἀπῆτοῦν πρὸ πάντων τὴν πρόνοιαν τῶν ἡγεμόνων, οἷτινες κατέστησαν εὐτυχεῖς τοὺς λαοὺς αὐτῶν.

ΜΕΤΑΕΟΣΚΩΛΗΚΕΣ.

Ὁ Χριστιανισμὸς χρήσιμος εἰς τὰς ὕλικας καὶ πνευματικὰς ἀνάγκας διὰ τὸ εἰρηνοποιῶν αὐτοῦ πνεῦμα, ὑπῆρξεν ἢ ἀρχικὴ πηγὴ τῶν πρώτων πολιτισμῶν. Ἡ τροφή τῶν μεταεοσκωλικῶν, καὶ ἡ καλλιέργεια τῶν μωρεῶν, χρῆσιμων εἰς τροφήν τῶν σκωλικῶν τούτων, ἐφείλονται εἰς τὰς περιηγήσεις δύο μοναχῶν. Ἐξηγουμένα λεπτομερέστερον.

Ἡ κατὰ τὴν αὐτὴν τῆς ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας ἐπικρατοῦσα πολυτέλεια κατέστησε τὰ μεταξωτὰ ὡς πρώτης

ανάγκης κατανάλωσιν. Ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἀγανακτῶν, διότι ἡ εἰδωλολάτριάς καὶ πολυμία τῆς αὐτοῦ ἐπικρατείας Περσία, ἐπλούτει διὰ τοῦ ἐμπορίου τῆς μετάξις πρὸς βλάβην τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηκόων, ἐσκέπτετο πρὸ πολλοῦ τὴν ἐπιτυχίαν ἄλλου μέσου πρὸς ἀνταγωνισμὸν ἐπικερδῆ καὶ ἔνδοξον, ὅτε ἀπροσδόκητον συμβάν ἐνέπλησεν αὐτὸν χαρᾶς. Τὸ εὐαγγέλιον ἦτο κεκηρυγμένον κατὰ τὰς Ἰνδίας, ὥστε οἱ ἔμποροι καὶ οἱ ἱεραπόστολοι ὑπὸ ἀμοιβαίαν βοήθειαν ὠδοιπόρουν προφυλάττοντες ἀλλήλους. Δύο δὲ Πέρσαι μοναχοὶ, διαμεινάντες ἐπὶ πολὺ χρόνον διάστημα ἐν Κίνα, καὶ ἐκτελοῦντες τὰ εὐσεβῆ αὐτῶν ἔργα, ἐγνώρισαν ἐκ περιεργείας τὴν καθημερινὴν ἐνδυμασίαν τῶν Κιναιῶν, τὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα καὶ τοὺς σκώληκας, τῶν ὁποίων ἡ ἐκτροφή εἶτε ἐπὶ φυτῶν, εἶτε οἰκιακῶς, ἦτον ἤδη κύριον ἔργον τῶν βασιλισσῶν τοῦ τόπου τούτου. Οἱ μοναχοὶ οὗτοι εἶδον ὡσαύτως ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ μεταφέρωσιν ἀλλαχοῦ, ἂν ἔχει τὸ ἔντομον τοῦτο ὡς βραχύβιον, τούλαχιστον τὰ ὡς αὐτοῦ, καὶ οὕτω νὰ πολλαπλασιασθῇ τὸ εἶδος ἐπὶ ξένου κλίματος. Βαθμηδὸν δὲ ἡ θρησκεία καὶ τὸ συμφέρον ἐκίνησαν τὴν πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην τῶν δύο τούτων μοναχῶν, οἵτινες κρύψαντες εἰς κάλαμον ὡς μεταξοσκώληκος, διέπλευσαν, καὶ ἦλθον εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ αυτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου· τὰ δὲ δῶρα καὶ αἱ ὑποσχέσεις τοῦ Ἰουστινιανοῦ κατέπεισαν αὐτοὺς νὰ φέρωσιν εἰς φῶς τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην, ὥστε βοηθούμενοι ὑπὸ τῆς μνήμης καὶ καλῶς διευθύνοντες τὴν ἐργασίαν, κατώρθωσαν νὰ ἀνοίξωσι τὰ ὡς ἐν τῇ θερμότητι κοπρίας, καὶ νὰ θρέψωσι τοὺς σκώληκας διὰ τῶν μωροφυλλῶν, νὰ ἀναδείξωσι δὲ καλὰ δείγματα κουκουλιῶν ὑπὸ ξένον οὐρανόν· ἐφυλάχθη δὲ καὶ ἱκανὴ ποσότης χρυσαλλίδων διὰ νὰ πολλαπλασιασθῇ τὸ εἶδος τοῦτο, καὶ ἐφυτεύθησαν ἱκανὰ δένδρα χρήσιμα εἰς ὑποστήριξιν τοῦ ἐντόμου. Τὸ πᾶν βαθμηδὸν ἐβελτιούτο, καὶ τὸ προϊὸν ἀναλόγως παρήγατο καλῆτερον.

Εἰς δὲ τὴν Γαλλίαν μόλις εἰσήχθησαν αἱ μωρέαι ἐπὶ Καρόλου τοῦ Η΄. ἀλλὰ μετὰ τὰς πρώτας αὐτῶν καλλιέργειας, ἡμελήθη τὸ δένδρον καὶ κατέστη ἀνωφελὲς καὶ ἀνευ προϊόντος, ὥστε μόλις Ἑρβίκος ὁ Δ΄. βοηθούμενος ὑπὸ τῶν κατὰ τὸν ἐλαϊῶνα τῆς Σέρρας δένδρων ἐπολλαπλασίασεν εἰς τὸ βασίλειον τὸ φυτὸν. Διηγοῦνται μάλιστα, ὅτι ὁ Ἑρβίκος οὗτος ὀργισθεὶς διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην κατὰ τοῦ Σουλῶ, διέταξε νὰ φυτευθῶσι παραχρῆμα εἰς τὸν κῆπον τῶν Τουιλλερῶν 15000 δένδρα τοιαῦτα ὑπ' ὄψιν

τοῦ ἀγαθοῦ τούτου Βασιλέως. Τὸ παράδειγμα τοῦτο ἐμιμήθησαν καὶ οἱ μεταγενέστεροι, ὥστε μετ' ὀλίγον ἡ Γαλλία ἀπηλλάγη τοῦ φόρου τῶν 4,000,000 τὰ ὅποια ἐπλήρωνεν εἰς τοὺς ξένους διὰ τὰ μεταξωτὰ.

Εἰς δὲ τὴν Ἰταλίαν ὁ μεταξοσκώληξ μετεφέρθη ὑπὸ τοῦ Ρογήρου Α΄. κατὰ τὸ 1130. εἰς τὴν Σικελίαν. Ἐκείθεν δὲ κατ' ὀλίγον καὶ εἰς τὴν Ἑπίρειον τῆς Ἰταλίας.

(ἀκολουθεῖ.)

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΗΛΗΤΗΡΙΟΥ ΤΩΝ ΒΕΛΩΝ.

Πρὸ πολλοῦ χρόνου ἤδη ἔγινε γνωστὸν, ὅτι οἱ Ἰνδοὶ, καθὼς καὶ ἄλλοι τῆς Ἀμερικῆς λαοὶ, κατασκευάζουσιν ἰδιαιτερόν τι δηλητήριον, δι' οὗ ἀλείφοντες τὰς αἰχμὰς τῶν βελῶν, τὰ ὅποια μεταχειρίζονται εἰς τε τοὺς πολέμους καὶ εἰς τὸ κυνήγιον, καθιστῶσι τὰ ἐξ αὐτῶν τραῦμα τὰχιστα θανατηφόρον.

Ἡ κατασκευὴ τούτου τοῦ φρικώδους δηλητηρίου, ὀνομαζομένου μὲν ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν Ipo ἢ Uras, ὑπὸ δὲ τῶν Μαλαίων Uras Antiari, ὑπὸ δὲ ἄλλων τινῶν λαῶν τῆς Ἀμερικῆς Worari καὶ Urari, γίνεται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Ἄπαντες οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων τούτων συνάξονται ἐν τακταῖς ἡμέραις τῆς ἀνοίξεως, εἰς ὠρισμένον τινὰ τόπον, ὁπότε τὰ πρὸς κατασκευὴν τοῦ δηλητηρίου φυτὰ, ὄντα ἐπὶ τοῦ ἀνθους αὐτῶν, ἔχουσι τὰ μάλιστα τὴν δηλητηριώδη αὐτῶν δύναμιν, μεταφέροντες συγχρόνως καὶ χαλκοὺς λέβητας, τρίποδας καὶ διάφορα ἐργαλεῖα, χρήσιμα πρὸς τὴν τοῦ δηλητηρίου κατασκευὴν καὶ ἐξάτμησιν. Ἐκεῖ δὲ τελέσαντες διάφορα θρησκευτικὰ ἔθιμα νομιζόμενα ὡφέλιμα πρὸς εὐτυχή ἐκβάσιν, μεταβαίνουν εἰς τὰ πλησίον δάση πρὸς σύναξιν τῶν δηλητηριωδῶν φυτῶν, τὰ ὅποια πολλάκις καὶ μετὰ κινδύνου περὶ τῆς ζωῆς συνάγουσιν, ὡς φερόμενα ἐπὶ ὑψηλῶν ὄρεων, καὶ περιβάλλοντα πυκνότατα ἄλλα ὑψηλὰ δένδρα. Μεταξὺ τούτων τῶν φυτῶν τὸ κυριώτερον εἶναι τὸ λεγόμενον Strychnos tienté (1) φυτὸν, ὅμοιον ἐκείνου, ἐξ οὗ λαμβάνομεν τὰς συνήθως λεγομένας φάλας· ἐπανελθόντες δὲ ἐκ τῶν δασῶν κόπτουσι καὶ λειοτριβοῦσι διὰ χειρομύλων αὐτὸ τὸ φυτὸν καὶ ἀνάψαντες πῦρ βράζουσιν τὸ λειοτριφθὲν φυτὸν ἐντὸς καλῶς ἐσκευασμένου λέβητος. Μετὰ δὲ διαρκῆ βράσιν ἐπὶ τινος ὥρας

(1) Τὸ φυτὸν τοῦτο εἶναι ἴσως τὸ παρὰ τῷ Θεοφράστῳ φυτ. ἱστορ. ὁ. 12 ἀναφερόμενον καὶ ὀνομαζόμενον Στρυχνομανικὸς, καὶ τῶν φαρμακευτῶν ῥιζῶν τοῦ ἐποίου ἀναφέρειται πολλοὶ τῶν ἀρχαίων.

προσθέτουσι διάφορα κρόμμυα, σκόροδα, ἀρκετὸν ποσὸν μέλανος πεπερίου καὶ διαφόρους δριμείας ρίζας, καθὼς καὶ τοὺς σπόρους τῆς πεπερίδος. Ἀφοῦ δὲ τὸ βευστὸν τοῦτο διὰ προσεκτικῆς ἐξατμίσεως καὶ ὑπὸ παντοτινῆς διαταράξεως λάβῃ τὴν σύστασιν σεραπίου, διανέμεται ἀναμεταξὺ τῶν περιεστώτων, οἵτινες βάλλουσιν ἕκαστος τὸ ἐκ τοῦ μερίδιον εἰς μικρὰς φιάλας, ἕως ἂν λάβωσιν αὐτοῦ χρεῖαν.

Ἄλλοι τινὲς τῶν περιεστώτων περιαλείφουσι τὰς ὀξείας αἰχμὰς τῶν βελῶν διὰ τοῦ δηλητηρίου, ξηραίνοντες αὐτὰ εἰς τὸν ἀέρα. Τὰ δὲ βέλη κατασκευάζονται ἐκ σκληροτάτου τινὸς ξύλου, ἢ ἐξ αἰχμηρῶν ὀδόντων ἰχθύων τινῶν, τοὺς ὁποίους κολλοῦσι μετὰ ταῦτα διὰ τοῦ ἰδίου δηλητηρίου ἐπὶ τῆς μιᾶς ἄκρας τοῦ βέλους. Τὰ βέλη εἶναι

τόσον πλέον δηλητηριώδη, ὅσω λεπτοτέρα εἶναι ἡ αἰχμὴ αὐτῶν· καθότι ὅσω μικρότερον εἶναι τὸ τραῦμα, τοσοῦτω ὀλιγώτερον αἷμα δύναται νὰ ἐκρεύσῃ, καὶ τοσοῦτω πλείοτερον μέρος δηλητηρίου ἐμμένει καὶ διαδίδεται εἰς τὸ σῶμα· ἂν δὲ συντριβείσῃ ἡ αἰχμὴ μείνῃ ἐντὸς τοῦ τραύματος, οὐδεμία τότε ἐλπίς σωτηρίας ὑπάρχει. Τὸ δηλητήριον τοῦτο ἐνεργεῖ τοσοῦτον ταχέως, ὥστε δὲν γνωρίζομεν σχεδὸν κανὲν ἀντίδοτον· ὁ δὲ δηλητηριασθεὶς ἐξ αὐτοῦ ὑπὸ σπασμωδικῶν συμπτωμάτων ἐν ὀλίγαις στιγμαῖς ἀποθνήσκει. Τὸ μόνον δυνάμενον νὰ σώσῃ τὸν προσβληθέντα εἶναι ἡ ταχέια ἀποκοπὴ τοῦ τραυματισθέντος μέλους, ἢ ἡ ἔγκασσις τοῦ τραύματος διὰ πεपुरακτωμένου σιδήρου.

Ἰπὸ Ε. Λάνδερερ.

Ἡ Αἰγυπτία Σφίγξ.

Ἡ μὲν Ἑλληνικὴ Σφίγξ μυθολογεῖται ὅτι ἦτο τέρας· ἔχον πρόσωπον μὲν γυναικὸς, στήθος δὲ, πόδας καὶ οὐρὰν λέοντος, πτέρυγας δὲ ὄρνείου, οὔσα θυγάτηρ τῆς Ἐχιδνῆς καὶ τοῦ Τυφῶνος· καθημένη δὲ ἐπὶ τοῦ Φικεΐου, ὄρους τῆς Βοιωτίας, ἐπρόβαλλεν εἰς τοὺς ἐκείθεν

διαβαίνοντας τὸ γνωστὸν περὶ τοῦ ἀνθρώπου αἰνίγμα, δηλαδὴ « ποῖον ζῶον εἶναι τὸ μὲν πρῶν τετραπόουν, τὴν δὲ μεσημβρίαν δίπουν, καὶ τὸ ἐσπέρας τρίπουν; » τὸν δὲ μὴ δυνάμενον νὰ

λύτη τὸ αἰνίγμα τοῦτο κατέτρωγεν, ἕως οὗ λύσαντος τοῦ Οἰδίποδος τὸ αἰνίγμα, ἡ Σφιγξ κατακρημνίσασα ἑαυτὴν ἀπὸ τοῦ ὄρους ἀπέθανεν.

Ἡ δὲ Αἴγυπτία Σφιγξ παρίστατο ἔχουσα σῶμα μὲν λέοντος, κεφαλὴν δὲ γυναικός, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀνδρός, διὸ καὶ παρ' Ἡροδότῳ ἀνδρόσφιγξ καλεῖται, οὕσα παρ' Αἴγυπτίους τὸ σύμβολον τῆς ἰσχύος καὶ φρονήσεως, ἦτοι τῆς ἀκρας τελειότητος.

Τὰ ἀγάλματα τῆς Σφιγγὸς κατασκευάζοντο συνήθως ἐκ κοκκώδους, ἢ πορφυροῦ λίθου, καὶ εὕρισκοντο πάμπολλα εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐν τοῖς ναοῖς καὶ πρὸ τῶν ναῶν· τὰ δὲ ὀγκωδέστερα ἔκειντο παρὰ ταῖς ὄχθαις τοῦ Νείλου, χρησιμεύοντα κατὰ τὸν Πλίνιον εἰς τὸ νὰ δεικνύωσι τὰς διαφόρους ἐπιτείους ὑψώσεις τὰς γινομένας κατὰ τὴν πλημύραν τοῦ ποτάμου τούτου.

Ἡ περιφημοτέρα τῶν Σφιγγῶν τούτων εἶναι ἡ παρὰ τὰς μεγάλας πυραμίδας πλησίον τοῦ Καίρου σωζομένη γιγαντιαία Σφιγξ· ἔχει δὲ τοσοῦτον μέγεθος, ὥστε ἐλιθοτομήτη φαίνεται ἐκ τινος μεγάλου θράχου κειμένου ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ· καὶ τὸ μὲν ὕψος αὐτῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ μετρηθῇ, διότι τὸ ἀγαλμα εἶναι βυθισμένον ἐν τῇ ἄμμῳ μέχρι τῶν ὤμων αὐτοῦ, καὶ ἀπαιτεῖται μεγάλη καὶ ἀδιάκοπος ἐργασία· ἡ δὲ ἔξωθεν τῆς ἐπιφανείας φαινομένη κεφαλή, ἡ παριστωμένη ὑπὸ τῆς παρουσίας ἡμῶν εἰκονογραφίας, μετρηθεῖσα εὕρεθη ἔχουσα 27 Γαλλικῶν ποδῶν ὕψος, 15 δὲ ποδῶν διάστασιν ἀπὸ τοῦ ὠτός μέχρι τοῦ πώγωνος. Πλίνιος δὲ ὁ πρεσβύτερος ἀναφέρει, ὅτι ἡ μὲν κεφαλή αὐτῆς εἶχε 102 ποδῶν περιφέρειαν, τὸ δὲ ὅλον ὕψος τοῦ ἀγάλματος ἦτον 143 ποδῶν.

Τινὲς τῶν ἀρχαίων ἱστορικῶν διηγοῦνται, ὅτι τὸ ἀγαλμα τοῦτο ἐχρησμολόγει, εἰσερχομένων ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ τῶν Αἴγυπτίων ἱερῶν διὰ τινος ὑπαγεῖου ἐσκαμμένου ὑπὸ τὸν κολοσσὸν τοῦτον.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ. (α)

Τὴν ἀρχὴν καὶ πρώτην σύστασιν τῶν Νοσοκομείων χρεωστῆ ἡ ἀνθρωπότης εἰς τὴν εὐσπλαγγίαν τὴν ὁποίαν ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία, σπριζομένη ἐπὶ τῆς ἰσότητος καὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, ἐνέπνευσεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους· διότι οὔτε παρ' Ἕλλησιν, οὔτε παρὰ Ῥωμαίους, οὔτε παρ' ἄλλῳ τινὶ τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν ἀπαντᾷται ἴσχος ὑπάρξεως τοιούτων φιλανθρώπων καταστημάτων. Πρῶτος ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐθεμελίωσεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν ἔτει 330, τὸ πρῶτον νοσοκομεῖον, οἰκοδομήσας αὐτὸ μετὰ τῶν ναῶν τῆς Σοφίας καὶ Εἰρήνης καὶ ὀνομάσας *Ξενῶνα*, ὅπου περιεθάλποντο οἱ ἀσθενεῖς καὶ πτωχοὶ Χριστιανοί, ἐπιστατοῦντος τοῦ Μητᾶ ἐπισκόπου τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἀλλὰ τὸ νοσοκομεῖον τοῦτο ἐκάη μετὰ ταῦτα μετὰ τῶν δύο ῥηθειςῶν ἐκκλησιῶν.

Ὅτε δὲ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Κωνσταντίνου Ἰουλιανὸς, ζητῶν νὰ ὀλιγοσέυσῃ τὰς αἰτίας, διὰ τὰς ὁποίας ἐξηπλόνητο ὁ Χριστιανισμὸς, ἐσύστης κατὰ μίμησιν τῶν ὀπαδῶν τῆς θρησκείας ταύτης πολλὰ καταφύγια τῶν πτωχῶν καὶ ξένων, καὶ ἔγραψεν εἰς τὸν Ἀρσάκιον τὸν ἀρχιερέα τῆς Γαλατίας, νὰ ἀνεγείρῃ εἰς πᾶσαν πόλιν συχνὰ ξηνοδοχεῖα. Περὶ νοσοκομείων ὁμοῦ δὲν ἀναφέρει, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι πιθανόν, ὅτι οἱ ἀσθενεῖς ἐνοσηλεύοντο εἰς τὰ αὐτὰ ξηνοδοχεῖα.

Περὶ δὲ τὸ τέλος τῆς τετάρτης ἑκατονταετηρίδος, ὅταν ἔγινεν ὁ Χρυσόστομος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἐσύστης πολλοὺς ξενῶνας, ἐρωδιασμένους ὑπὸ τῶν ἀναγκῶν ἰατρῶν καὶ νοσοκόμων, ἐπειδὴ οἱ πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχοντες δὲν ἐχώρουν φαίνεσθαι ὅλους τοὺς ἀσθενεῖς, ὡς γίνεται γνωστὸν ἀπὸ χωρίων τι τοῦ θεοῦ ἀνδρός, ἔπου λέγει ὅτι ἔκειντο εἰς ἑλεσινὴν κατάστασιν πολλοὶ πτωχοὶ ἀσθενεῖς καὶ εἰς τὰ προπύλαια τῶν βαλανείων.

Εἰς τὴν Ῥώμην τὸ πρῶτον κατάστημα τὸ ὁποῖον ἀναλογεῖ πρὸς τὰ σημερινὰ νοσοκομεῖα, ἐθεμελίωθη περὶ τὸ τέλος τοῦ τετάρτου αἰῶνος ἀπὸ τὴν ἐνάρετον Φαβιόλαν,

(α) Ταῦτα ἐξήχθησαν ἀπολεξίαι ἐκ τοῦ ἀξιολόγου πνεύματος π. ε. ρ. 1 Νοσοκομείων, τοῦ κατὰ τὸ 1831 ἐκδομένου ἐν Παρίσις ὑπὸ τοῦ πλομαβοῦ καὶ φιλανθρώπου ἱατροῦ, ἅμα δὲ καὶ καὶ ἀγαθὸν ἀνδρὸς Κ. Ἰωάννου Βούρτου, τὸ ὁποῖον τῶν σερῶν καὶ καρποφόρων παραδόσεων ἡ προσωρινὴ διακοπὴ ἀφῆκεν ἐμελεγευμένως εἰς τὴν κύκλον τῶν ἐν τῷ ὀθωνίῳ Πανεπιστημίῳ διδασκόμενων ἱατρικῶν ἐπιστημῶν κενὸν τῶν ὀπλῶν.

ἦτις ἐξαργυρώσασα ὅλα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς, ἐσύστησε πρῶτη ὡς λέγει ὁ θεὸς Ἰερωνύμος, νοσοκομεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπεμελεῖτο ἡ ἴδια τοὺς ἀσθενεῖς συλλέγουσα αὐτοὺς ἀπὸ τὰς πλατείας. Τοιοῦτον κατάστημα ἐθεμελίωσεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Ῥώμης καὶ ὁ Παμμάχιος, ἀκολουθῶν τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰερωνύμου, ὅστις εἶχεν ἀνεγείρειν εἰς τὴν Βηθλεὲμ ξηνοδοχεῖον, ὡς καὶ ἡ φίλη του Παῦλη ἀνήγειρε τοιαῦτα ἐπὶ τοῦ δρόμου τοῦ φέροντος εἰς τὴν εἰρημένην πόλιν. Ἀλλὰ πολὺ ἐπισημότερον ἀπὸ ταῦτα ἦτο τὸ ὁποῖον ἀνήγειρεν ὁ μέγας Βασίλειος νοσοκομεῖον, πλησίον εἰς τὴν Καισάρειαν κατὰ τὸ 370 ἢ 371 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, διητηροῦν ἀκόμη τὴν αὐτὴν φήμην κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Σωζομένου, καὶ φυλάττον πάντοτε τὸ ὄνομα Βασιλείας. Ὁ Ξενὼν οὗτος φαίνεται ὅτι ἦτο πολὺ μέγας, ἐπειδὴ ὁ Ναζιανζηνὸς Γρηγόριος τὸν ὀνομάζει πόλιν. Καὶ μ' ὅλον ὅτι ὁ θεμελιωτὴς αὐτοῦ τὸν ἔκχευε διὰ πάντα πτωχὸν καὶ ἀσθενῆ καὶ διὰ τοὺς ξένους, νομίζω ὅτι ἦτο κατ' ἐξοχὴν τὸ καταφύγιον τῶν λεπρῶν, ἐπειδὴ οὗτοι ἐπισχον περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους διωκόμενοι ἀπὸ τὰς πόλεις· ὅθεν καὶ ὁ Βασίλειος ἐθεμελίωσεν αὐτὸν ἔξω ἀπὸ τὴν Καισάρειαν, καὶ ἀπὸ τότε, λέγει ὁ Γρηγόριος, ἔπαυσεν ἐκείνη ἡ οἰκτρὰ τραγῳδία τοῦ νὰ βλέπῃ τις ἡμιθανεῖς καὶ ἠκρωτηριασμένους ἀνθρώπους, ἀποθλασμένους ἀπὸ τὰς πόλεις καὶ μὴ ἔχοντας κἀνὲν καταφύγιον. Ἀπὸ τὸν θεῖον Βασίλειον παρακινηθέντες καὶ οἱ χωρεπίσκοποι ἀνήγειρον ἕκαστος εἰς τὴν μικρὰν αὐτοῦ ἐπισκοπὴν καὶ τοιοῦτόν τι νοσοκομεῖον.

Ὅτε ἀνέβη ὁ Ἰουστινιανὸς εἰς τὸν θρόνον, ἀνωκοδόμησεν εἰς τὸ Βυζάντιον τὸν εἰρημένον Ξενῶνα τοῦ Σαμφῶνος, καὶ κατέστησεν αὐτὸν λαμπρότερον αὐξήσας τὸν ἀριθμὸν τῶν δωματίων. Εὐθύς τε καὶ δύο ἄλλους εἰς τὰς οἰκίας τοῦ Ἰσιδώρου καὶ Ἀρκαδίου, συμβοηθούσης καὶ τῆς Βασιλίσσης Θεοδώρας. Εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν πρὸς τὸν Εὐξείνιον Πόντον, εἰς τὸ χωρίον τὸ ὀνομαζόμενον Ἀργυρώνιον, εὕρισκετο ἐκ παλαιῦ καὶ ἄλλο καταφύγιον τῶν ἀρρώστωντων πτωχῶν, τὸ ὁποῖον καταπεσὸν ἐξ αἰτίας τῆς πολυκαιρίας ἀνενώσεν ὁ Ἰουστινιανός. Ἐγράψε δὲ καὶ εἰς τοὺς ἐπισκόπους Ἀντώνιον Ἀσκαλωνίτην καὶ Ζηχαρίαν Πέλλαν νὰ οἰκοδομήσωσιν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ νοσοκομεῖον, καὶ νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸ 1850 χρυσοὺς ἐτήσιον εἰσόδημα. Καὶ ἀφ' οὗ κατεδάρισαν οἱ Σαμαρίται περὶ τὰ μέσα τῆς ἑκτῆς ἑκατονταετηρίδος τὴν Παλαιστήνην, ἐπρόσταξε τὸν ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Πέτρου γαλ-

θέντα Σάβα, νὰ ἀνεγείρῃ τὰς κατακαείσας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἐκκλησίας καὶ νοσοκομεῖον διὰ τοὺς προσκυνητάς. Ἠγείρε δὲ καὶ ἀνενώσεν καὶ ἄλλα τοιαῦτα καταστήματα, τὰ ὅποια ἀναφέρει ὁ Προκόπιος, πλὴν ἡμεῖς παρατρέχομεν ἐδῶ ὡς μὴ πολὺ χρήσιμα.

Τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀκολουθῶν καὶ ὁ ἀτυχὴς στρατηγὸς αὐτοῦ, ἀφ' οὗ ἠλευθέρωσε τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ τοὺς Γότθους, ἀνήγειρε, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀναστασίου, δύο ξηνοδοχεῖα εἰς τὴν Ῥώμην, τὸ ἐν εἰς τὴν Εὐρείαν, καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὴν Φλαμινίαν ὁδόν. Ὅτι δὲ τὰ ξηνοδοχεῖα ταῦτα ἦσαν ὡς καὶ τὰ ἄλλα τὰ σύγχρονα, δηλαδὴ περιέχοντα καὶ ἀσθενεῖς, μαρτυρεῖται καὶ ὑπ' ἄλλων.

Κατὰ τὴν ἑκατονταετηρίδα ταύτην ὄχι μόνον τὰ νοσοκομεῖα εἶχον πολλαπλασιασθῆ τόσον, ὥστε οὐ μόνον ὀλίγα πόλεις ὅπως οὐκ ἀκμάζουσαι ἐσεροῦντο νοσοκομείων, ἀλλ' ἐσυστήθησαν καὶ ἄλλα φιλανθρώπα καταστήματα, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπαντῶμεν τὰ ἐρεξίς εἰς νομικὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ Ὀρφανοτροφεία, Πτωχοτροφεία, Γερωντοκομεῖα καὶ Βρεφοτροφεία. Ἐκτὸς δὲ τούτων εὕρισκονται ἐπιτετα εἰς τὴν Βυζαντινὴν ἱστορίαν, ὡς ἐπρατήρησεν ὁ Μογγέζος, Λωβοτροφεία, Μωροτροφεία, καὶ Πτωχεῖα, ἢ Πτωχοδοχεῖα, ἢ Πτωχοτροφεία, ἔτι δὲ καὶ τὸ περίφημον ἐκεῖνο κατάστημα τῶν πεπηρωμένων καὶ ἀπομάχων, τὸ ὁποῖον ἐσύστησε κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ἑκατονταετηρίδα Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς θυγατρὸς του, ἦτις περιγράφει αὐτὸ διεξοδικῶς, καὶ λέγει ὅτι ἐπεκράτησε νὰ ὀνομαζῆται ὁ φανοτροφείον, ἀπὸ τὰ τρεφόμενα ἐκεῖ ὀρφανά. Εἰς τὸ Βυζάντιον μόνον ἠρίθμησεν ὁ Δουκάγγιος τριάκοντα καὶ πέντε καταφύγια πτωχῶν καὶ ἀσθενῶν· ἐκ τούτων δὲ ἦτο περίφημον τὸ νοσοκομεῖον τῶν τεσσαράκοντα μαρτύρων, τὸ ὁποῖον ὀνομάσθη ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰσαάκιος.

Ἐν Ῥώμῃ περὶ τὰ μέσα τοῦ ὀγδόου αἰῶνος ὁ Πάππας Στέφανος ὁ Β'. ἀνενώσεν τέσσαρα παλαιὰ ξηνοδοχεῖα καὶ ἐπρόσθεσε τρία νέα. Ἐφάνθησαν δὲ περὶ τὸν ἕκτον αἰῶνα καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Εὐρώπης νοσοκομεῖα, ὡς ἐκεῖνα τῆς Γαλλίας εἰς τὸ Δούγδουνον, τὴν Ρεῖμην καὶ τὸ Λύγουστοδουνον, καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν ἐπιτετα ἀφ' οὗ ἤρχισαν νὰ διαδίδωνται αἱ κολλητικαὶ ἀσθένειαι, νὰ ἐρημόνοισι τὴν Εὐρώπην αἱ ἐπιδημιαί, καὶ νὰ ἐξαπλωθῇ περισσότερο ἢ λέπρα διὰ τῶν Σταυροφόρων.

Τὸ ἐν Ἱερουσαλήμ πρῶτον συστήθην νοσοκομεῖον ὑπάρ-

ξε τὸ τῶν Ἀμαλφιτανῶν. Ἀκολούθως δὲ ὑποδομήθησαν καθ' ὅλην τὴν Παλαιστίνην πολλὰ νοσοκομεία, τὰ ὅποια ἐκυβερνῶντο τόσον καλῶς, μάλιστα ἀπὸ τὸ Λαζαρινὸν λεγόμενον τάγμα, ὥστε ὁ δωδέκατος Λουδοβίκος, ἐπιστρέφων ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ μέρη, ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ τινὰς ἐκ τούτου τοῦ τάγματος, διὰ νὰ ἐπιστατήσωσι τὰ λωβοτροφεία καὶ νοσοκομεία τῆς Γαλλίας.

Εἰς τὴν Ἐδεσσαν εἶχον οἱ Πέρσαι περίφημον σχολὴν ἰατρικῆς, καὶ κατὰ τὸ 458 Μ. Κ. ἔτος, ἔκτισεν ἐκεῖ ὁ ἐπίσκοπος Νόνος νοσοκομεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑποδόμησε καὶ ναὸν τοῦ Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ. Εἶχον πρὸς τούτοις οἱ Πέρσαι καὶ εἰς τὴν Σαπορόπολιν σχολὴν ἰατρικὴν περιβόητον, καὶ νοσοκομεῖον, τὸ ὁποῖον ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ συχνάζωσιν οἱ διδασκόμενοι τὴν ἐπιστήμην τοῦ Ἱπποκράτους.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον εἶχον καὶ οἱ Ἄραβες εἰς τὴν Κορδόβην τῆς Ἰσπανίας περίφημον ἀκαδημίαν ἰατρικὴν καὶ νοσοκομεῖον, καθὼς καὶ εἰς τὸ Βαγδάτιον. Περὶ τὸ τέλος μάλιστα τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος ὑπῆρχον εἰς τὴν πόλιν τὰ ἑκτὴν ἰκανὰ νοσοκομεία, ὅπου ἐθεραπεύοντο ὅλοι οἱ πτωχοὶ ἀσθενεῖς ἀμισθί. Ἐξήκοντα φαρμακοπωλεῖα, λέγει ὁ Ἰουδαῖος Βενιαμὴν, ἐχορήγουν τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὰ καταστήματα ταῦτα.

Ἐκτὸς τῶν νοσοκομείων τούτων ἐξέδρομεν, ὅτι εὑρίσκοντο καὶ ἄλλα εἰς τὸ Ῥαῖον, ὅπου ἐπεστάτησεν ὁ Ῥαζής. Εἰς τὴν Δαμασκὸν, ὅπου ἐθεράπευεν ἀσθενεῖς καὶ ὁ Ἀβουλφαράγιος μετὰ τοῦ Ἰακωλοδίνου· εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὅπου ἐπεμελοῦντο τοὺς πάσχοντας οἱ λεγόμενοι Παράβολοι· εἰς τὸ Κάιρον, τὸ περίφημον ξενοδοχεῖον τῶν τυφλῶν ὀνομαζόμενον Ἐλεζάρ, καὶ τὸ ὁποῖον οἱ Σταυροφόροι, κατὰ τὸν Βολνέον, μετωνόμασαν Λαζάρου νοσοκομείον, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα Λαζαρέτου. (1)

Οἱ Σουλτάνοι τῆς Τουρκίας φροντίζοντες ἐπίσης νὰ ἀνακουφίσωσι τὴν δυστυχίαν τῶν πτωχῶν, συνίσταν τὰ ὑπ' αὐτῶν ὀνομαζόμενα *μαρέτια*. Καὶ τοιαῦτα εὑρίσκοντο ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα περὶ τὰ ἑκατὸν, χορηγοῦντα τροφήν εἰς 30,000 πτωχῶν καθ' ἑκάστην. Κατὰ δὲ τὸν Γερμανὸν περιηγητὴν Ἄμμπερον εὑρίσκοντο

(1) Κατ' ἄλλους ὅμως τὰ Λαζαρέτα εἶχον τὴν ὀνομασίαν πιθανώτερον ἀπὸ τὰ νοσοκομεία, ἢ λωβοτροφεία τῆς Παλαιστίνης, τὰ ὅποια ἦσαν ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιν τοῦ τάγματος τοῦ ἁγίου Λαζάρου, ἀπὸ τὸν τέταρτον αἰῶνα ἀκόμη ἀσχολουμένου πρὸς ἀνακούφισιν τῶν λεπτῶν κατ' ἐξίχην.

εἰς τὸ Βυζάντιον καὶ τὰ περίχωρα αὐτοῦ ἑκατὸν τρία νοσοκομεία.

Πλὴν δὲ τῶν Τουρκικῶν νοσοκομείων εὑρίσκοντο καθ' ὅλην τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν καὶ Ἑλλάδα πλῆθος διαφόρων Χριστιανικῶν νοσοκομείων, ὅπου περιεθάλλοντο ὅλοι οἱ πτωχοὶ ἀσθενεῖς Χριστιανοὶ διὰ περισσοτέρας ἀκριβείας καὶ ἀρμοδιωτέρας μεθόδου, ἐπειδὴ οἱ ἐπιστατούντες ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἰατροὶ εἰς τὰ πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης μαθητεύσαντες.

Ἄλλ' ἐξ ἀπάντων τούτων τὰ διασημότερα, λαμπρότερα καὶ ἐντελέστερα ἦσαν τὰ ἐν Χίῳ τρία φιλόνηρωπα καταστήματα, ὧν τὸ μὲν κυρίως ὀνομαζόμενον *νοσοκομείον*, οἰκοδομηθὲν διὰ δημοσίου δαπάνης ἐν ἔτει 1750, ἐχώρει διακοσίους περίπου ἀσθενεῖς, περιέχον ἐντ' αὐτῷ καὶ τριάκοντα γέροντας καὶ πτωχοὺς καὶ ἕως δέκα παράφρονες. Τὸ δὲ *λωβοτροφεῖον* περιεῖχε τοὺς λεπρούς ὄχι μόνον τῆς νήσου τούτης, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ξένους καὶ κατ' ἐξοχὴν Μιτυληναίους, οἵτινες εὑρίσκον ἐκεῖ ἐν τῶν καλητέρων καταγωγῶν τοῦ εἶδους τούτου διὰ τὴν ἄκραν καθαριότητα τοῦ καταστήματος, τὴν περίθαλψιν τῶν πασχόντων καὶ τὴν ἀκριβείαν τῆς Οἰκονομίας· καὶ τέλος τὸ *Λαζαρέτον*, εὐρύχωρον καὶ λαμπρὰ οἰκοδομητὸν προωρισμένον διὰ τοὺς πάσχοντας ἀπὸ πανώλην.

ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΑ ΤΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΣΑΙΝΠΙΕΡΟΥ.

Πρὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ὁ τῆς Ἀγγλίας Βασιλεὺς Ἐδουάρδος Γ', πρὸς μητρὸς ἀνεψιὸς τοῦ τῆς Γαλλίας Βασιλέως Καρόλου τοῦ Δ', τοῦ ἀπαιδὸς ἀποθανόντος, καὶ ὁ Φίλιππος Βαλοά, πρὸς πατρὸς ἐξάδελφος τοῦ ῥηθέντος Βασιλέως Καρόλου, διεφιλονείκουν πρὸς ἀλλήλους τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας, ὁ μὲν ὡς ἀνεψιὸς, ὁ δὲ ὡς ἐξάδελφος τοῦ ἀποβιώσαντος Βασιλέως.

Καὶ ὁ μὲν Φίλιππος ἔχων ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν Σαλικὸν νόμον, τὸν ἀποκλείοντα τῆς διαδοχῆς τοῦ θρόνου τὰς γυναῖκας, καὶ προκριθεὶς τοῦ Ἐδουάρδου, ἐστέφθη Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας. Ἄλλ' ὁ Ἐδουάρδος, ἡγούμενος πολυαρίθμου στρατιᾶς εἰσέβαλεν εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ μετὰ φονικὴν μάχην πλησίον τοῦ Κρεσῦ, κατέστησε πολιορκίαν εἰς τὴν πόλιν Κάλητον (Calais) καὶ ἠπέλει τὸν φρούραρχον αὐτῆς Ἰωάννην Βιέννον, ὅτι ὡς νόμιμος Βασιλεὺς τοῦ θρόνου τῆς Γαλλίας θέλει δια-

ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΑ ΤΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΣΑΙΝΠΙΕΡΟΥ.

τάξει σφαγήν ὄλων τῶν κατοίκων καὶ στρατιωτῶν, εἴαν οὗτος δὲν ἤθελε παραδώσει ἀμέσως εἰς αὐτὸν τὴν πόλιν. Ἄλλ' ὁ ἀληθὴς οὗτος στρατιωτικὸς ἀπῆντησεν ἀτρομήτως πρὸς τὸν Ἐδουάρδον, ὅτι οὐδέποτε θέλει ἀναγνωρίσει ἄλλον Βασιλέα τῆς Γαλλίας, εἰμὴ τὸν ὅστις ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτὸν τὴν φρουρὰν τῆς πόλεως, καὶ ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἦτον ἔτοιμος νὰ θυσιάσῃ καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὑπαρξιν.

Ἐν τσοσούτῳ αἱ μὲν πρὸς διάλυσιν τῆς πολιτορκίας ἀπόπειραι τοῦ Φιλίππου ἀπέθισαν μάταιαι, ὁ δὲ ἕνεκα τοῦ γενοῦ ἀποκλεισμοῦ φρικώδης λιμὸς, καταπιέζων τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως καὶ τοὺς στρατιώτας, ἠνάγκασε τὸν γενναῖον φρούραρχον νὰ προβάλλῃ εἰς τὸν Ἐδουάρδον τὴν διὰ συνθήκης ἔξοδον τῶν κατοίκων καὶ τῆς φρουρᾶς. Ἄλλ' ὁ Ἐδουάρδος ἀποβαλὼν πᾶσαν περὶ συνθήκης πρότασιν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπῆτει νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὴν διάκρισιν αὐτοῦ, καμφοῖς δ' ἐπὶ τέλους ὑπὸ τῶν παρακλήσεων τινῶν ἀξιωματικῶν αὐτοῦ, ἠρκέσθη εἰς τὸ νὰ παραδώσωσιν εἰς αὐτὸν ἕξ ἐκ τῶν ἐπισήμων πολιτῶν, οἵτινες νὰ ἔλθωσι πρὸς αὐτὸν ἀσκεπιεῖς τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνυπόδητοι, ἔχοντες σχοινίον περὶ τὸν τράχηλον καὶ τὰς κλεῖς τῆς πόλεως καὶ τοῦ φρουρίου ἐν ταῖς χερσίν. Ἀφοῦ δὲ πράξῃ περὶ αὐτῶν κατὰ τὸ δοκοῦν, ἔλεγεν, ὅτι θέλει φερθῆ ἐπιεικτερώς πρὸς τοὺς λοιποὺς κατοίκους καὶ στρατιώτας.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Ἐδουάρδου κοινοποιήσασα εἰς τὸν συνηθροισμένον λαόν, ἐπλήρωσε τρόμου καὶ ἀπελπισίας τὰς ψυχὰς ὄλων τῶν κατοίκων· «τίς ἀποφασίζει νὰ θυσιασθῆ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ὅλης τῆς πόλεως;» ἔκραζεν ἱκανὴν ὥραν ὁ κήρυξ, ἀλλὰ κανεὶς δὲν παρουσιάζετο· θαθεῖς δὲ στεναγμοὶ καὶ πικροὶ ὄδυρμοὶ τοῦ ἀπληπισμένου λαοῦ ἠκούοντο πανταχόθεν. Αἴφνης ἀνθρωπὸς τις ἐγείρεται· οὗτος δὲ εἶναι ὁ Εὐστάθιος Σαινπιέρως, πλούσιος καὶ εὐγενής, καὶ ἱκανῶς ἐπίσημος, ὥστε νὰ καταπαύσῃ τὴν ὀργὴν τοῦ Ἐδουάρδου «πολίται, λέγει, μεγάλοι καὶ μικροί, μέγα κακὸν ἤθελεν εἶσθαι τὸ νὰ ἐγκαταλείψῃ τις τοιοῦτον λαὸν θνήσκοντα ὑπὸ τῆς πείνης ἢ τῆς μαχαίρας, ὅταν δύνηται νὰ σώσῃ αὐτὸν κατ' ὁποιοδήποτε τρόπον· καὶ νομίζω ὅτι ὁ δυνάμενος νὰ σώσῃ τὸν λαόν,

τοῦτον θέλει τύχει μεγάλης σωτηρίας παρὰ τοῦ Σωτῆρος καὶ Λυτρωτοῦ ἡμῶν. Ἔχω δὲ τσοσούτην πεποίθησιν, ὅτι θέλω τύχει τῆς ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν παρὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, εἴαν ἀποθάνω ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ λαοῦ τούτου, ὥστε θέλω γίνεαι τὸ πρῶτον ὄμμα, καὶ νὰ παραδοθῶ ἐκουσίως εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, φέρων μόνον τὸν χιτῶνα, ἀσκεπιῆς, ἀνυπόδητος καὶ ἔχων σχοινίον περὶ τὸν τράχηλον.»

Οἱ κάτοικοι τοῦ Καλήτου ἐκπλαγέντες πρὸς τὰ αἰσθηματὰ ταῦτα, ἔπεσαν πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ φιλοπατρίδος Εὐσταθίου, τοὺς ὁποίους κατέβρεχον διὰ τῶν θερμῶν αὐτῶν δακρῶν· καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὰς ἐκτάκτους περιστάσεις οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχουσι χρεῖαν εἰμὴ καλοῦ τινος παραδείγματος διὰ νὰ ὑψωθῶσιν ὑπεράνω ἑαυτῶν, ἡ ἠρωικὴ φιλοπατρία τοῦ Εὐσταθίου Σαινπιέρως εὗρεν ἀμέσως καὶ ἄλλους ζηλωτάς. Ὁ Ἰωάννης Αἴρος, ὁ Ἰάκωβος Οὐϊστάνος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Πέτρου, συγγενεῖς ἀμφότεροι τοῦ Εὐσταθίου, καὶ δύο ἄλλοι ἐπίσημοι πολῖται, τῶν ὁποίων ἡ ἱστορία δὲν διεφύλαξε τὰ ὀνόματα, ἀπεφάσισαν καὶ ἐκήρυξαν ἀμέσως ὅτι θέλουσιν εὐχαρίστως νὰ συνοδεύσωσι τὸν Εὐστάθιον.

Οἱ ἕξ οὗτοι ἦρωες διήλθον διὰ τῆς πόλεως μεταξὺ τῶν κλαυθμῶν καὶ στεναγμῶν τοῦ πλήθους, καὶ παρουσιάσθησαν ἐνώπιον τοῦ Ἐδουάρδου μόνον τὸν χιτῶνα φοροῦντες, ἀσκεπιεῖς καὶ ἀνυπόδητοι, μετὰ σχοινίου περὶ τὸν τράχηλον καὶ κρατοῦντες ἐν ταῖς χερσὶ τὰς κλεῖς τῆς πόλεως καὶ τοῦ φρουρίου.

Ματαίως ὄλοι οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Ἐδουάρδου ἐμεσίτευσαν ὑπὲρ αὐτῶν· ματαίως ὁ Πρίγκιψ τῆς Βαλλίας ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας τοῦ Βασιλέως· ἡ μόνη ἀπόκρισις τοῦ Ἐδουάρδου, παρωργισμένου διὰ τὴν μακρὰν καὶ ἐπίμονον ὑπεράσπισιν τῶν κατοίκων τοῦ Καλήτου, ὑπῆρξε «νὰ κράξωσι τὸν Δῆμιον.»

Τότε ἡ Βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας μεταβάσασα πρότινων μηνῶν εἰς Γαλλίαν διὰ νὰ ἀναγγείλῃ εἰς τὸν Ἐδουάρδον, τὴν ὑπ' αὐτῆς κατατρόπωσιν πεντήκοντα χιλιάδων Σκώτων εἰσορμησάντων εἰς Ἀγγλίαν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Δαυῖδ Βρούσου, καὶ παραῶσα εἰς τὴν σκηνὴν ταύτην, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ συζύγου αὐτῆς

ἐξορκίζουσα ἐν ὀνόματι τῆς φιλοφροσύνης καὶ τῆς πρὸς αὐτὴν ἀγάπης νὰ φεισθῆ τῆς ζωῆς τῶν ἕξ τούτων ἀνθρώπων. Ἡ Βασίλισσα κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἦτον ἔγκυος, καὶ μολοντί πάσχουσα, εἶχε νικήσει λαμπρὰν νίκην κατὰ τῶν Σκώτων, καὶ διεπέρασε τὴν θάλασσαν διὰ νὰ φέρῃ ἡ ἰδία τὴν λαμπρὰν ταύτην ἀγγελίαν εἰς τὸν Ἐδουάρδον. Ταῦτα δὲ πάντα τὰ ἰσχυρὰ δικαιώματα αὐτῆς ἐνήργησαν ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ Ἐδουάρδου, ὅστις μὴ δυνάμενος νὰ ἀνθίσῃ ἐπιπλέον «αἱ! γυνή! ἔκραξε, ἐπεθύμουν νὰ εὐρίσκεσο κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, πανταχοῦ ἄλλοθι μᾶλλον ἢ ἐνταῦθα! δὲν δύναμαι νὰ ἀνθίσω εἰς τὰς παρακλήσεις σου. Ἴδου σὲ χαρίζω τοὺς ἄνθρώπους τούτους, καὶ πρᾶξον περὶ αὐτῶν κατὰ τὴν ἀρεσκείαν σου.»

Ἡ Βασίλισσα ἀφοῦ ἔσωσε τοῦ θανάτου τὸν Εὐστάθιον Σαινπιέρων καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, ὠδήγησεν εἰς τὴν σκηνὴν αὐτῆς, καὶ ἐνθύσασα καὶ περιποιηθεῖσα μεγαλοπρεπῶς, διέταξε νὰ συνοδεύσωσιν αὐτοὺς μέχρι τῆς πόλεως.

Τὴν δὲ ἐπαύριον (3. Αὐγούστου 1347.) ὁ Ἐδουάρδος εἰσῆλθεν εἰς Κάλητον καὶ διώξας ἐκεῖθεν ὄλους τοὺς κατοίκους, κατώρισεν Ἀγγλοὺς εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ἧτις διέμενον ὑπὲρ τοὺς δύο αἰῶνας ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῆς Ἀγγλίας, καυχωμένης ὅτι φέρει ἐξηρημασμένης ἐκ τῆς ζώνης αὐτῆς τὰς κλεῖς τοῦ βασιλείου τῆς Γαλλίας. Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔτος 1558. ὁ Δουξ Φραγκίσκος Γκιζης ἀφῆρσεν ἀπὸ τῶν Ἀγγλων τὴν πόλιν Κάλητον μετὰ δεκατῆμερον μόνον πολιτορκίαν.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ.

Νέος τις ἡγεμὸν, διαδεχθεὶς τὴν βασιλείαν παρὰ τοῦ πατρὸς, ἐξῆλθε διὰ νὰ ἴδῃ τὴν πόλιν αὐτοῦ· ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν ἀγορὰν, ὅπου ἐπωλοῦντο τὰ πολυτίμητα πράγματα, καὶ ἰδὼν γέροντα κοσμικῶς ἐνδεδυμένον καὶ καθήμενον μὲν μετὰ τῶν ἄλλων, ὡς τι πολυτίμητον πωλοῦντα, ἀλλ' οὐδὲν ἔχοντα ἐνώπιον αὐτοῦ, «σὺ δὲ γέρον, τί πωλεῖς; ἠρώτησεν αὐτόν. Συμβουλίας, ἀπεκρίθη ὁ σεβάσιμος γέρον. Συλλογισθεῖς δὲ ὀλίγον ὁ βασιλεὺς, ἰδοῦ, εἶπεν,

ἑκατὸν χρυσὰ νομίσματα, καὶ δός μοι τσοσούτης ἀξίας συμβουλίας· λάβε, ἀπῆντησεν ὁ γέρον· «ὅταν μέλλῃς νὰ πράξῃς τι συλλογίζου τὰ ἐπακόλουθα.»

Καὶ οἱ μὲν περὶ τὸν Βασιλέα αὐλικοὶ ἐγάλασαν πρὸς τοῦτο· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπιστρέψας εἰς τὰ ἀνάκτορα, διέταξε νὰ χαράξωσι τὴν συμβουλὴν ταύτην ἐφ' ὄλων τῶν τοίχων τῶν θαλάμων, ἐφ' ὄλων τῶν ἐπίπλων καὶ ἐφ' ὄλων τῶν ἀργυρῶν σκευῶν τῆς Αὐλῆς.

Μετὰ παρέλευσιν δὲ χρόνου, τινὲς τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ συνομώσαντες, ἀνέπεισαν διὰ χρημάτων τὸν βασιλικὸν κουρέα νὰ δολοφονήσῃ τὸν βασιλέα· οὗτος δὲ προσκληθεὶς ποτε εἰς τὴν Αὐλὴν διὰ νὰ κείρῃ τὸν βασιλέα, εἶχε κατὰ νοῦν νὰ πράξῃ τὸ κακούργημα· ἀλλὰ λαθὼν τὸ ὅποιον ἐμελλε νὰ θέσῃ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ βασιλέως ὠμόλινον, καὶ ἀπλώσας, καὶ ἰδὼν ἐπ' αὐτοῦ γεγραμμένης τὰς λέξεις «ὅταν μέλλῃς νὰ πράξῃς τι συλλογίζου τὰ ἐπακόλουθα.» ἐνόμισεν ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐγνώριζεν ἤδη τὸν κακούργον αὐτοῦ σκοπόν.

Κυριεθεις λοιπὸν ὑπὸ τρόμου ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως ζητῶν παρ' αὐτοῦ ἔλεος καὶ συγχώρησιν· ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδὼν ἀνακλυθεῖσάν τὴν κατὰ τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐπιβουλὴν, ἕνεκα τῆς ὁποίας εἶχεν ἀγγράσει συμβουλῆς, παρὰ τοῦ σοφοῦ ἐκείνου γέροντος ἐζήτησε τὸν ἄνθρωπον, καὶ εὐρών, κατέστησε πρῶτον σύμβουλον τῆς Αὐλῆς αὐτοῦ.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΠΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΛΑΩΝ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ 12.)

Ζ'. Ὁ Ἡρόδοτος καὶ ἄλλοι ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ἀναφέρουσι τὸ ἐξῆς ἀξιοσημειώτον ἔθιμον παρὰ τοῖς Ἀσσυρίοις. Ἀπᾶξ τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς ὀρισμένην ἡμέραν ἐσυναθροίζοντο οἱ Ἀσσύριοι εἰς δημοσίαν τινὰ πλατείαν, ὅπου ἦσαν ἐκτεθειμέναι, ὡς πραγματοῦται διὰ πώλησιν, αἱ ἐν ἡλικίᾳ γάμου κόραι. Δημοσίως κήρυξ ἔθετεν αὐτάς εἰς δημοπρασίαν τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην· καὶ ὁ μὲν συναγωνισμὸς τῶν πλουσίων ὕψιστον τὴν τιμὴν τῶν ὠραίων κορῶν εἰς ὑπέρογκον ποσότητα, τὰ δὲ ἐκ τῆς πωλήσεως ταύτης χρήματα ἐναποταμιευόμενα ἐχρησίμευον πρὸς πληρωμὴν προικῶν διὰ τὰς κόρας, τὰς ὁποίας ἡ φύσις εἶχεν ἀδικήσει εἰς τὴν διανομὴν τῶν δώρων αὐτῆς, καὶ τὰς ὁποίας κανεὶς δὲν ἐλάμβανεν ἄνευ χρηματικῆς ἀμοιβῆς. Ὅταν ἐτελείωνεν ἡ δημοπρασία τῶν ὠραίων, μετεβῆαινον εἰς τὰς

άλλας και ὁ δημόσιος κήρυξ ἐκήρυττε δι' ἐκάστην προικα, τῆς ὁποίας ἡ ποσότης κῦξανε κατὰ βαθμὸν τῆς ἀσχημοσύνης· ἡ πώλησις ἐγένετο κατὰ μειοδοσίαν, και ἐπομένως ἐπροτιμᾶτο ὅστις εὐχαριστεῖτο εἰς τὴν ὀλιγωτέραν χρηματικὴν ποσότητα.(1)

Η'. Παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, ὅταν γυνὴ τις παρεβίαζε τὴν συζυγικὴν τῆς πίσιν, ἢ τοῦλάχιστον ὅταν ὁ σύζυγος εἶχεν ἱκανὰς περὶ τούτου ὑποψίας, χωρὶς νὰ ἔχη νομικὰς ἀποδείξεις, καθυπέβαλλον αὐτὴν εἰς τὴν δοκιμασίαν τῆς πύσεως τῶν λεγομένων *πικρῶν ὑδάτων*, πρὸς φανέρωσιν τῆς ἀθωότητος αὐτῆς, ἢ πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τοῦ ἐγκλήματος. Εἶναι περιέργως ἢ ἐπὶ τούτῳ ἀναγκαῖα ὅλως ἐπίσημος διαδικασία, ἥτις ἐξετελεῖτο θρησκευτικῶς διὰ τῶν ἱερῶν ἰδοῦ ὅταν τὴν διατάττει ἡ Παλαιὰ Γραφή εἰς τὸ πέμπτον κεφάλαιον τῶν Ἀριθμῶν· « ὁ ἄνθρωπος θέλει φέρει τὴν γυναῖκα του εἰς τὸν ἱερέα, και θέλει προσφέρει ὑπὲρ αὐτῆς τὴν προσφορὰν τῆς, τὸ δέκατον τοῦ οἴφι (2) ἀπὸ ἄλευρον κρίθινον· ἔλαιον ὅμως δὲν θέλει χύσει ἐπάνω, οὐδὲ θέλει ἐπιθέσει λιθάνιον· διότι εἶναι προσφορὰ ζηλοτυπίας, θυσία μνημοσύνου, ἀναμιμνήσκουσα ἀμαρτίαν. Και ὁ ἱερεὺς θέλει φέρει αὐτὴν πλησίον και στήσει αὐτὴν ἔμπροσθεν τοῦ Κυρίου. Ἐπειτα θέλει πάρει ὁ ἱερεὺς ὕδωρ ἅγιον μέσα εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον· και ἀπὸ τὸ χῶμα τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς τὸ ἔδαφος τῆς σκηνῆς θέλει πάρει ὁ ἱερεὺς και θέλει βάλει αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ· και θέλει στήσει ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἔμπροσθεν τοῦ Κυρίου και θέλει ξεσκαπάσει τὴν κεφαλὴν τῆς γυναικὸς, και θέλει βάλει εἰς τὰς χεῖρας τῆς τὴν προσφορὰν τῆς ἐνθυμώσεως, τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας· εἰς δὲ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως θέλει εἶσθαι τὸ ὕδωρ τὸ πικρὸν, τὸ ὁποῖον φέρει τὴν κατάραν, και θέλει ὀρκίσει ὁ ἱερεὺς και θέλει εἰπεῖ εἰς τὴν γυναῖκα « ἐάν δὲν ἐκοιμήθη κανεὶς μετὰ σοῦ και ἐάν δὲν παρεδρόμησας, ἃς ἦσαι ἀβλαβῆς ἐπὶ τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ πικρὸν, τὸ ὁποῖον φέρει τὴν κατάραν· ἐάν ὅμως παρεδρόμησας και ἐμολύθησ, ὁ Κύριος νὰ σὲ δώσῃ εἰς κατάραν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, κάμων ὁ Κύριος νὰ σαπίσῃ ὁ μηρὸς σου και νὰ πρησθῇ ἡ κοιλία σου· και τὸ ὕδωρ τοῦτο, τὸ ὁποῖον φέρει τὴν κατάραν, θέλει εἰσελθεῖ εἰς τὰ ἐντόσθιά σου, διὰ νὰ κάμῃ νὰ πρησθῇ ἡ κοιλία σου και νὰ σαπίσῃ ὁ μηρὸς σου· »

(1) Ἡρόδοτος Βιβλ. δ. Στράβ. ις. Αἰλιαν. βιβλ. δ. Ντιολ. Δαμασκ.

(2) Εἶδος μέτρου Ἑβραϊκοῦ διὰ ξηρὰ πράγματα, καθὼς τὸ βᾶθ ἦτο διὰ τὰ ῥευστὰ· περιεῖχε δὲ κατὰ τὴν Ἑβραϊκὴν συνήθειαν τοῦ μετρητῶν 480 ὀῶν.

και ἡ γυνὴ θέλει εἰπεῖ Ἀμήν! Ἀμήν! Ἐπειτα θέλει γράφει ὁ ἱερεὺς τὰς κατάρας ταύτας εἰς βιβλίον, και θέλει τὰς ἐξαλείψει μετὰ τὸ ὕδωρ τὸ πικρὸν, και θέλει ποτίσει τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ τὸ πικρὸν, τὸ ὁποῖον φέρει τὴν κατάραν, και τὸ ὕδωρ τοῦτο θέλει εἰσελθεῖ εἰς αὐτὴν. Και θέλει λάβει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τὴν χεῖρα τῆς γυναικὸς τὴν προσφορὰν τῆς ζηλοτυπίας και θέσει τὴν προσφορὰν ἔμπροσθεν τοῦ Κυρίου, και θέλει φέρει αὐτὴν εἰς τὸ θυσιαστήριον. Και θέλει πάρει ὁ ἱερεὺς μίαν χερῖαν ἀπὸ τὴν προσφορὰν και θέλει τὴν καύσει ἐπάνω εἰς τὸ θυσιαστήριον, και μετὰ ταῦτα θέλει ποτίσει τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ. Και ἀφοῦ τὴν ποτίσει τὸ ὕδωρ, τότε, ἐάν αὐτὴ ἦναι μολυσμένη και ἠδίκησε τὸν ἄνδρα τῆς, θέλει ἐμβῆ εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον φέρει τὴν κατάραν, και ἡ κοιλία τῆς θέλει πρησθῇ και ὁ μηρὸς τῆς θέλει σαπίσει, και θέλει εἶσθαι ἡ γυνὴ κατάραν μετὰ τοῦ λαοῦ τῆς. Ἐάν ὅμως δὲν εἶναι μολυσμένη ἡ γυνὴ, ἀλλὰ καθαρὰ, τότε θέλει μείνει ἀβλαβῆς και θέλει γεννήσει τέκνα.(1) »

Θ'. Τὰ ἐπισκεπτήρια (*cartes de visite*) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὴν Κίναν. Ὅταν τις ἐξέρχεται ἐν ἀμάξῃ διὰ ν' ἀποδώσῃ ἐπίσκεψιν τινα, οἱ ὑπηρετῆται αὐτοῦ δίδουσιν εἰς τὴν θύραν τοῦ ἐπισκεπτομένου τὸ ἐπισκεπτήριο, τὸ ὁποῖον συνίσταται ἐξ ὀλοκλήρου φύλλου χάρτου ἐρυθροῦ, στολισμένου μετὰ χρυσᾶς ζωγραφίας και τετυλιγμένου κυλινδρικῶς· τὸ φύλλον τοῦτο, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου γράφουσι τὸ ὄνομα και τοὺς τίτλους, εἶναι τόσον μέγαν, ὥστε ἐκτυλισσόμενον καταλαμβάνει ὅλον τὸ μήκος συνήθους δωματίου. Τὰ ἐπισκεπτήρια, τὰ ὁποῖα οἱ Κινάιοι πέμπουσι πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ νέου ἔτους ἔχουσιν εἰκονογραφίαν παριστάνουσαν τὰς τρεῖς κυρίας εὐδαιμονίας κατὰ τοὺς Κινάιους· δηλ. κληρονόμον, ὑπούργημα (ἢ προβιβασμὸν) και μακροβιότητα. Αἱ τρεῖς αὗται εὐχαὶ εἰκονίζονται διὰ τῶν προσώπων ἐνὸς παιδιοῦ, ἐνὸς Μανδάρινου και ἐνὸς γέροντος συναδευμένου ἀπὸ πελαργόν, ὅστις θεωρεῖται ὡς ἐμβλημα μακροζωίας. (2)

Γ'. Ὅταν Γροελανδὸς τις κάμῃ ἐκλογὴν τῆς μελλούσης συζύγου του, εἰδοποιεῖ περὶ τούτου τοὺς γονεῖς του, οἵτινες πηγαίνουσιν εἰς τοὺς γονεῖς τῆς κόρης και συμφωνοῦν τὰ τοῦ γάμου· οὔτοι δὲ πάλιν ἐπιφορτίζουσι δύο γυναῖκας νὰ προετοιμάσωσι τὴν νύμφην διὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου.

(1) Ἀριθμοὶ Κεφ. ε. 15—38.

(2) *La Chine par Davis trad. del' Anglais.*

διὰ νὰ μὴ προσβληθῇ ἡ αἰδώς τῆς κόρης, αἱ δύο ἀπεγαλμένοι δὲν ὁμιλοῦσιν ἐκ πρώτης ἀρχῆς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἀποστολῆς των, ἀλλὰ περιστρέφουσι τὴν ὁμιλίαν αὐτῶν εἰς ἐπαίνους τοῦ μέλλοντος συζύγου, ὑπερχειάζουσι τὴν καλύβην, τὰ ἐπιπλα και ὅλα τὰ κτήματά του, φροντίζουσι πρὸ πάντων νὰ μεγαλύνωσι τὴν ἐπιδειξιώτητά του εἰς τὴν ἀλιεῖαν τῆς φώκας· ἡ Γροελανδὴ θυμῶνει συνήθως, ἢ προσποιεῖται, ὅτι θυμῶνα πολὺ, κρύπτεται και ἀνασπᾷ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς εἰς σημεῖον μεγίστης θλίψεως· αἱ δύο πρέσβεις, ἀφοῦ λάβωσι τὴν ἀδειαν τῶν γονέων αὐτῆς, τρέχουσι πρὸς ἀναζήτησιν τῆς φυγάδος και τὴν σύρουσιν εἰς τὴν καλύβην τοῦ μνηστήρος τῆς, ὅπου και τὴν ἀφίνουσιν. Ἡ νεόνυμφος μένει ἐκεῖ πολλὰς ἡμέρας, λελυμένη τὴν κόμην, χωρὶς νὰ συγχωρῇ εἰς τὸν σύζυγόν τῆς νὰ τὴν πλησιάσῃ, και χωρὶς νὰ θέλῃ νὰ λάβῃ κανὲν εἶδος τροφῆς. Ὅταν ὅμως ὁ σύζυγος ἐνοήσῃ, ὅτι αἱ κολακείαι και αἱ θερμαὶ παρκαλήσεις δὲν δύνανται νὰ τὴν μεταπείσωσι, μεταχειρίζεται τὴν βίαν, και πολλακίς αἰσιμῶς διὰ νὰ τὴν ἀναγκάσῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συζυγικῶν χρεῶν τῆς· συμβαίνει ἐνίοτε, ὅταν αἱ ἀπεγαλμένοι προτείνωσι τὸν γάμον εἰς κόρην Γροελανδὴν, νὰ λειποθυμήσῃ αὐτὴ, ἢ νὰ τρέξῃ νὰ κρυφθῇ εἰς ἄγρια ὄρη, ὅπου διατρίβει ἕως ὅτου ἀνακαλύψωσιν αὐτὴν οἱ γονεῖς τῆς, και τὴν φέρωσι διὰ τῆς βίας εἰς τὴν πατρικὴν τῆς οἰκίαν, ἢ ἕως ὅτου τὴν ἀναγκάσῃ ἡ πείνα και ἡ δίψα νὰ ἐπιστρέψῃ θεληματικῶς. Ὅταν ὅμως πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς τῆς κόρης τὴν κόμην αὐτῆς, ἢ πράξις αὐτὴ δεικνύει, ὅτι εἶναι ἀμετατρέπτως ἀποφασισμένη νὰ ἀρνηθῇ διὰ παντός τὴν ὑπανδρείαν· ἢ ἀπαρδειγματίστος αὐτὴ ἀποστροφή τῶν Γροελανδῶν διὰ τὴν ὑπανδρείαν ἐξηγεῖται ἐκ τῆς ἀθλίας καταστάσεως τῶν ὑπᾶνδρων γυναικῶν, αἵτινες θεωροῦνται ὡς δοῦλαι τῶν συζύγων αὐτῶν.(1)

ΙΑ'. Εἶναι ἀξιοσημείωτος ἡ ἐξῆς διάταξις τοῦ νόμου τῶν Γεντουζίων (*Gentoux*), ἀποδεικνύουσα τὴν ὡς πρὸς τὰ συζυγικὰ χρεῖα τῆς γυναικὸς ἀστυρότητα τῶν ἠθῶν παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς. « Ἐάν τις, λέγει ὁ νόμος αὐτῶν, ἐπιχειρήσῃ ταξείδιον, ἢ γυνὴ του δὲν θέλει συγχωρῆσαι εἰς ἑαυτὴν κανὲν εἶδος διασκεδάσεως εἰς τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας τοῦ ἀνδρός τῆς· δὲν θέλει εὐθυμῆσαι ποσῶς· δὲν θέλει ποσῶς παίξει· δὲν θέλει ὑπάγει νὰ ἴδῃ ἀντικείμενα ἀξιοθέατα φύσεως ἢ τέχνης· δὲν θέλει γελάσει ποσῶς,

δὲν θέλει στολισθῇ μετὰ τὰ ὠραῖά τῆς φορέματα, ἢ πολυτίμους λίθους· δὲν θέλει παρευρεθῇ εἰς χοροὺς, οὔτε ἀκούσει μουσικὴν, δὲν θέλει καθίσει εἰς τὸ παράθυρόν τῆς, δὲν θέλει κάμει περιπάτους ἐφιππος, και δὲν θέλει προσηλώσει τὰ βλέμματά τῆς εἰς σπάνια και περιέργα ἀντικείμενα, ἀλλὰ θέλει κλεισθῇ ἐντὸς τῆς οἰκίας τῆς, θέλει ἐνδιατρίψει μόνη τῆς, και δὲν θέλει τροφῆ, εἰμὴ ἀπὸ τῶν πλέον συνήθων τροφῶν· δὲν θέλει βᾶψει τὰς βλεφαρίδας τῆς, οὔτε τὰς ὀφρὺς τῆς· δὲν θέλει κατοπτρίζεσθαι, και δὲν θέλει πράξει εἰς τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας τοῦ ἀνδρός τῆς τίποτε, τὸ ὁποῖον νὰ δύνανται νὰ τὴν διασκεδάσῃ, ἢ νὰ τὴν προξενήσῃ μίαν στιγμὴν ἠδονῆς. »(1)

ΙΒ'. Οἱ Κινάιοι εἶναι ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ τὰς ἀδικόπους και παραλόγους μεταβολὰς τοῦ συρμού, αἵτινες εἰς τὴν Εὐρώπῃ τὴν μὲν μίαν ἡμέραν ἐξογκνόνουσι τοὺς ἀνθρώπους ἐν εἰδὴ ἀεροστατικῶν μηχανῶν, τὴν δ' ἄλλην ἡμέραν τοὺς πνέζουσιν ὡς μωμίας. Οἱ συρμοὶ τῶν Κινάιων διαρκοῦσιν ἐν γένει ὅσον αὐτὰ τὰ φορέματά των, και δὲν κανονίζονται ἀπὸ τοὺς βράπτας, ἢ τὰς βραπτρίας, ἀλλὰ παρὰ τοῦ συμβουλίου τῶν τελετῶν και κρατᾶξεων.(2)

ΙΓ'. Ὁ Κινάιος σπανίως ἐξέρχεται τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἄνευ τῆς τοῦ ταμβάκου του βαυκαλίδος (*bouteille*), ἥτις εἶναι σχήματος ὠσειδοῦς, δύο δακτύλους τὸ πολὺ μακρὰ· συνδεύεται δὲ πάντοτε μετὰ μικρὸν κοχλιάριον, προσηρτημένον εἰς τὸ πῶμα, ὁμοιάζον τὰ κοχλιάρια, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται διὰ τὸ πιπερίον τῆς Καϋέννης, και χρῆσιμεῦον εἰς τὸν Κινάιον διὰ νὰ θέτῃ τὸν ταμβάκον ἐπὶ τῆς κατωτέρως κλειδώσεως τοῦ ἀντίχειρος και νὰ φέρῃ αὐτὸν εἰς τὴν μύτην. Αἱ βυκαλίδες αὗται εἶναι ποτὲ μὲν ἐξ ὕλου, ποτὲ ἐκ φυσικοῦ κρυστάλλου, ἄλλοτε πάλιν ἐξ ἀργιλλοπλάστου.(3)

ΙΔ'. Εἰς ἐκάστην Κινάικὴν πόλιν ὑπάρχει ἐν *Satā*, δηλαδὴ, κώδων τεθειμένος ὑπερᾶνω τῆς κεφαλῆς τοῦ διοικητοῦ και προσηρτημένος εἰς νῆμα, τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται μέχρι τῆς δημοσίας ὁδοῦ διὰ νὰ ἦναι ἐφικτὸν εἰς πάντα. Ἐκεῖνος, ὅστις ὑπέφερον ἀδικίαν τινα, δὲν ἔχει παρὰ νὰ κινήσῃ τὸ νῆμα, και ὁ κώδων ταράττεται. Ὁ ἀδικηθεὶς εἰσάγεται ἀμέσως διὰ νὰ ἐκθέσῃ τὰ παράπονά του, και ὁ διοικητὴς ἀπονέμει ἐν τῷ ἄμα δικαιοσύνην.(4)

(ἀκολουθεῖ.)

(1) Αὐτόθι.

(2) *La Chine par Davis trad. del' Angl.*

(3) Αὐτόθι.

(4) *Relations des Voyages faits pas les Arabes et les Persans dans l' Inde et à la Chine dans le 13 ieme siecle del' ère chretienne trad del' Arabe par Reinaud.*

(1) *Histoire des femmes depuis la plus haute antiquité jusqu' à nos jours trad. del' anglais.*

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ.

Ὁ Σουλτάνος Αμουράτς, περιερχόμενος ποτε ὑπὸ ἀγνώστου σχῆμα τῆς ὁδοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διὰ νὰ ἴδῃ ἰδίους ὀφθαλμούς, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἡγεμόνων τῆς Ἀσίας, πῶς διανέμεται ἡ δικαιοσύνη παρὰ τῶν ὑπαλλήλων, καὶ τὴν κατάστασιν τῶν αὐτοῦ ὑπακόων, εἰσῆλθε κατὰ τύχην καὶ εἰς καπηλείον, ὅπου προσέβλεψε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἢ θέα μεθύνοντος ἀνθρώπου, δημιουργοῦντος μεγαλοφώνως κατὰ τῶν κατὰχρήσεων τῶν ὑπαλλήλων, τῶν παρ' αὐτῶν καταπιέσεων τοῦ λαοῦ, καὶ τῆς ἀδιαφορίας τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ νὰ μεταχειρισθῇ τὰ πρόσφορα μέτρα πρὸς εὐδαιμονίαν τῶν ἰδίων ὑπακόων.

« Ταῦτα πάντα, ἐκράυαζε, προέρχονται ἐκ τῆς ἀνικανότητος τῶν ὑπουργῶν· ἂν ὁ Σουλτάνος μὲ ἔκαμνε μέγαν Βιζύριον (πρωθυπουργόν), ἤθελον διορθώσει καὶ φέροι εἰς εὐδαιμονίαν ὅλον τὸ κράτος ἐν δικαστήματι τριῶν μόνον ἡμερῶν.»

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Σουλτάνος, διέταξε τοὺς μακρόθεν ἐπακολουθοῦντας δορυφόρους αὐτοῦ νὰ συλλάβωσι παρὰ χρῆμα καὶ νὰ φέρωσι τὸν ἄνθρωπον τούτον εἰς τὰ ἀνάκτορα· ἀλλ' οὗτος, πρὶν εἰσέτι τελειώσει τὴν δημιουργίαν, ζαλισμένος ὑπὸ τοῦ καπνοῦ τοῦ οἴνου, ἔπεσεν ἀνάσθητος καὶ ἐβυθίσθη εἰς βυθότατον ὕπνου. Οἱ δὲ δορυφόροι μετεκόμισαν καὶ ἀπέθεσαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἐντὸς λαμπροῦ θαλάμου μεγαλοπρεποῦς κλίνης τοῦ μεγάλου Βιζύριου.

Ὁ μέθυος ἐξυπνήσας τὸ πρῶν καὶ νομίσας, ὅτι εὕρισκεται εἰσέτι ἐντὸς τοῦ καπηλείου, ἐφώνασε τὸν κάπηλον νὰ φέρῃ πρὸς αὐτὸν οἶνον· ἀλλ' αἴφνης βλέπει παρουσιασθέντας ἐνώπιον αὐτοῦ πολυτελεῖς ἐνδεδυμένους ὑπηρετάς τῆς αὐλῆς, ζητοῦντας τὰς διαταγὰς αὐτοῦ ὡς μεγάλου Βιζύριου.

Ὁ μέθυος ἤρχισε νὰ τρίβῃ τοὺς ὀφθαλμούς, νομίζων ὅτι ὄνειρεύεται· ἀλλὰ βλέπων τὴν διάρκειαν τῆς καταστάσεως αὐτοῦ, ἠρώτησε τοὺς αὐλικούς, ποῦ εὕρεται; οὗτοι δὲ ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὸν, ὅτι ὁ Σουλτάνος κηδεύσας νὰ χειροτονήσῃ αὐτὸν μέγαν Βιζύριον διὰ νὰ τακτοποιήσῃ τὸ κράτος. « Πολλὰ καλά, ἀπάντησεν ὁ μέθυος, ἐναθρονόμενος, ἐτοιμάσατε ταχέως τὴν Βιζυρικὴν μου συνοδίαν διὰ νὰ περιέλθω τὴν πόλιν.»

Ὁ νέος Βιζύριος ἐξῆλθε μετὰ τῆς συνήθους πομπῆς, καὶ διευθυνόμενος πρὸς τὸ μέρος, ὅπου εὕρισκετο ἡ ἰδιόκτητος αὐτοῦ οἰκία, ἠρώτησε τοὺς παρεστώτας, « εἰς τίνα ἀνήκει ἡ πενιχρὰ αὕτη οἰκία; εἰς δυστυχῆ τινὰ πλαιδιὸν ἀγω-

νιστὴν, ἀπεκρίθη τις τῶν ἐν τῷ οἴκῳ, ὅστις καταναλώσας ὅλην αὐτοῦ τὴν περιουσίαν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου καλοῦ, ἀλλὰ μὴ λαβὼν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως οὐδεμίαν ἀνταμοιβὴν τῶν λαμπρῶν αὐτοῦ ἐκδουλεύσεων, ἔγινεν ἄφαντος ἀπὸ χθὲς, γενόμενος, ὡς φαίνεται, θύμα τῆς ἀπελπισίας αὐτοῦ, καὶ ἀφῆσας εἰς τὴν ἐσχάτην πενίαν πολυάριθμον οἰκογένειαν.

Ὁ μέγας Βιζύριος ἐψήφισεν ἀμέσως τοὺς μὲν δύο υἱοὺς τοῦ ἐνδόξου τούτου πατριώτου (οἵτινες ἦσαν τὰ ἴδια αὐτοῦ τέκνα) ἡγεμόνας τῆς Μολδαβίας καὶ Βλαχίας, τὰς δὲ τρεῖς αὐτοῦ θυγατέρας νὰ νυμφεύσωσιν αὐθημερὸν μετὰ τῶν πλουσιωτέρων μεγιστάνων τοῦ κράτους· διακόσιοι δὲ ἐργάται νὰ ἐνσχοληθῶσιν ἀμέσως εἰς τὸ νὰ καταδαφίσωσι τὴν πενιχρὰν οἰκίαν τοῦ καλοῦ πατριώτου, καὶ νὰ ἀνεγείρωσιν ἀντ' αὐτῆς μεγαλοπρεπῆ οἶκον πρὸς περιθαλψίν τῆς ἀναξιοπαθούσης συζύγου αὐτοῦ· καὶ ταῦτα διατάξας ἐπέστρεψεν εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ αὐτοῦ ἀνάκτορα.

Τὴν ἐπαύριον διέταξε πάλιν νὰ ἐτοιμασθῇ ἡ λαμπρὰ αὐτοῦ συνοδία, καὶ ἀναβῆς ἐφ' ἵππου, διέβη ἐνώπιον τοῦ ἐργαστηρίου ἀρτοποιοῦ τινὸς θανασίμου ἐχθροῦ αὐτοῦ, καὶ διέταξε νὰ ἀπαχρονίσωσιν αὐτὸν, οἱ δὲ δορυφόροι ἐξετέλεσαν ἀμέσως τὴν προσταγὴν τοῦ μεγάλου Βιζύριου. Ἐκείθεν δὲ ἐβάδισε πρὸς τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν πρὸς τὸ καπηλείον, ὅθεν ἀφρηπάγη, καὶ κράξας τὸν κάπηλον, εἰς τὸν ὅποιον ἐχρεώσεται ὅσον οἶνον ἔπιε εἰς διάστημα δέκα περιπτῶν ἐτῶν, διέταξε νὰ δοθῶσιν εἰς αὐτὸν χίλια φλωρία ἐκ τοῦ βασιλικοῦ ταμείου. Ἐκείθεν δὲ μετέβη εἰς ἄλλην ὁδὸν, καὶ διέταξε νὰ πληρωθῶσιν ἐπίσης διακόσια φλωρία εἰς Ἰουδαῖόν τινα, πρὸς τὸν ὅποιον ἐχρεώσεται πρὸ πολλῶν ἐτῶν τὴν ποσότητα ταύτην· ταῦτα δὲ πράξας διῆλθε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας ἐπιθεωρῶν τοὺς εἰς τὴν ἀνακλίσειν τῆς ἰδίας αὐτοῦ οἰκίας ἐργαζομένους κτίσας, ἀπειλῶν, ὅτι θέλει ρίψει εἰς τὰ δεσμά πάντα τὸν μὴ ἐργαζόμενον μετὰ προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας.

Τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν, ἅμα ἐγεγερθεὶς τοῦ ὕπνου, διέταξε καὶ ἐκάλεσεν πρὸς αὐτὸν τοὺς ἀρίστους ἀρχιτέκτονας καὶ κηπουροὺς τῆς πόλεως, καὶ ἐνσχολήθη μετ' αὐτῶν εἰς τὸ σχεδίασμα τῶν νέων ἀνακτόρων, τὰ ὅποια ἐμελέτη νὰ κτίσῃ κατὰ τὸ παράλιον τοῦ Βοσπόρου, καὶ τῶν ὠραίων κήπων, τοὺς ὁποίους ἤθελε νὰ φυτεύσῃ· ἀφοῦ δὲ οὗτοι λαβόντες τὰς διαταγὰς τοῦ μεγάλου Βιζύριου ἀνεχώρησαν, οἱ Αὐλικοὶ παρουσιασθέντες ἠρώτησαν αὐτὸν, ἂν ἐπιθυμῇ νὰ ἐξέλθῃ μετὰ τῆς συνοδίας αὐτοῦ διὰ νὰ

τακτοποιήσῃ τὸ κράτος· « ὄχι, ἀπάντησεν ὁ μέγας Βιζύριος· τὰ πάντα ἔβαλα εἰς καλὴν τάξιν· καὶ ἐπειδὴ οὐδὲν ὑπολείπεται πλέον, τὰ ἐτοιμάσατε λαμπρὰν τράπεζαν ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων γαρητῶν καὶ τῶν περιφημωτέρων Εὐρωπαϊκῶν οἴνων, διὰ νὰ εὐθυμῶμεν.

Καὶ ὁ μὲν μέγας Βιζύριος, μεθυσθεὶς κατὰ τὴν παλαιὰν αὐτοῦ συνήθειαν, ἔπεσεν ἀνάσθητος ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ· ὁ δὲ Σουλτάνος διέταξε νὰ ἐκδύσωσιν αὐτὸν τὰ λαμπρὰ φορέματα, καὶ ἐνδύσαντες τὰ πεπαλαιωμένα ῥάκη, τὰ ὅποια πρότερον ἐφόρει, νὰ μετακομίσωσιν αὐτὸν εἰς τὸ καπηλείον, ἔνδον τοῦ ὁποίου ὁ Σουλτάνος ἤκουσεν αὐτὸν πρῶτην φορὰν δημιουργοῦντα.

ΥΓΙΕΙΝΗ.

Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ θωρακίου (Corset)

Ἡ χρῆσις τῶν θωρακίων φαίνεται ἀρχαιοτάτη παρ' Ἕλλησιν ὅμως αἱ γυναῖκες ἠγνόουν καὶ αὐτὴν τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν. Πρῶται αἱ τῆς Ῥώμης, κατ' αὐτὴν ἀκομή τὴν ἀρχὴν τῆς δημοκρατίας, ἐφόρεσαν εἰδὸς τι θωρακίου χρησιμεύοντος μόνον πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ στήθους. Ἀκολούθως δὲ θεωροῦσαι ὡς συστατικὸν τῆς ὠραιότητος τὴν τοῦ σώματος λεπτότητα, μεταχειρίσθησαν τὰ θωρακία ὅσαι ἐξ αὐτῶν ἦσαν παχύσαρκοι· μετὰ δὲ ταῦτα ἐφευρόν ἐν τῇ Γερμανίᾳ κατὰ τὸν δωδέκατον περίπου αἰῶνα τὸ νὰ εἰσάγωσιν ἐντὸς τοῦ θωρακίου εἰδὸς τι ῥαβδίου, τὸ κοινῶς παρ' ἡμῶν ὀνομαζόμενον *ράλαινα*, τὸ ὅποιον κατασκεύαζον ἐκ σιδήρου, ἐκ φαλαίνης, ἢ καὶ ἐκ ξύλου· καὶ τοῦτο τὸ εἶδος τῶν θωρακίων ἐξηπλώθη σχεδὸν καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην· ἀλλ' ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἡ χρῆσις αὐτῆ τῶν μετὰ φαλαίνης θωρακίων κατηργήθη κατὰ τὸ ἔτος 1789, ὅτε αἱ Γαλλίδες παρεδέχθησαν γενικῶς τὴν συνήθειαν τοῦ νὰ μεταχειρίζονται θωρακία ἐκ διμῆτου ὑφάσματος, ἢ Νανζίνου ἢ νευ φαλαίνης, τὸ ὅποιον σφίγγον μετρίως τὸ σῶμα δὲν ἐπροξένει οὐδεμίαν βλάβην εἰς τὴν υγείαν· περὶ τὰς ἀρχὰς ὅμως τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐπανῆλθε πάλιν καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην ἡ χρῆσις θωρακίων ἐμπεριχόντων σιδηρᾶ, ἢ φαλαίνης ῥαβδία· ὁ δὲ συρμὸς οὗτος, ἐπικρατήσας μέχρι σήμερον, παρεισέφερε καὶ εἰς ἡμᾶς διὰ τῆς πιθηκικῆς ἀπομιμήσεως τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἡθῶν.

Εἶναι ἀκαταλόγιτος ἡ βλάβη, τὴν ὅποιαν τὰ θωρακία τοῦ τελευταίου τούτου συρμοῦ προξενούσιν εἰς τὰ κυριώτερα συντηρητικὰ ἔργα τῆς ἀνθρωπίνου ζωῆς, τὸν πνεύμονα καὶ τὴν καρδίαν, δι' ὧν ἐκτελεῖται ἡ ἀναπνοὴ καὶ ἡ

κυκλοφορὴ τοῦ αἵματος· διότι τὰ μὲν ὄργανα ταῦτα περικλύπονται ὑπὸ τοῦ μέρους ἐκείνου τοῦ σώματος τοῦ κοινῶς ὀνομαζομένου στήθους, ἢ κατασκευῆ τοῦ ὁποίου εἶναι τοιαύτη, ὥστε ὅλα αὐτοῦ τὰ κινήματα ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι ἐλεύθερα διὰ νὰ ἐκτελῶσιν ἀνενοχλῆτως τὰς δύο ἀρρέτους εἰς τὴν υγείαν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου ρηθείσας ἐργασίας, τὴν ἀναπνοὴν δηλαδή καὶ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος· τὸ δὲ θωρακίον πιέζει καὶ συνθλίβει κυρίως ἐκεῖνα τὰ μέρη τοῦ στήθους, ὅπου αἱ μὲν πλευραὶ ἔχουσιν ὀλιγώτερον μῆκος, οἱ δὲ χόνδροι εἶναι μακρύτεροι καὶ εὐκαμπτότεροι, καὶ ἐπομένως ἡ ὑπὸ τοῦ θωρακίου γινόμενη πίεσις τὴν μὲν ἐλεύθεραν καὶ φυσικὴν κίνησιν τῶν ἐπὶ τοσοῦτον ἀναγκαίων τούτων ὀργάνων δυσκολεύει καὶ ἐμποδίζει, τοὺς δὲ χόνδρους βιάζει νὰ κυρτωθῶσι πρὸς τὰ ἔσω πλησίον τῆς ἐνώσεως αὐτῶν μετὰ τοῦ στέρνου, ἤτοι τοῦ σχηματίζοντος τὸ ἔμπροσθεν τοῦ στήθους ὄστος.

Ἄλλ' ἡ μεγαλύτερα βλάβη προξενεῖται ἐκ τῶν θωρακίων, τῶν ἐμπεριχόντων σιδηρᾶ, ἢ ἐκ ξύλου, ἢ ἐκ φαλαίνης ῥαβδία· διότι τὸ ῥαβδίον τοῦτο, εἰσαγόμενον κατὰ κλίσην ἐντὸς τοῦ θωρακίου καὶ ἐπιπίπτον ἐφ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ στέρνου, καταπιέζει ἐπὶ τοσοῦτον τὸ κάτω μέρος τοῦ στήθους, ὥστε εἰς τὰς περισσοτέρας γυναῖκας, ὅσαι μεταχειρίζονται τὴν βασιανιστήριον ταύτην μηχανὴν, σχηματίζεται πρὸς τὸ κάτω μέρος τοῦ στήθους κοίλωμα ἰκανὸν νὰ χωρῆται ἐν ὧν, καὶ τὸ ὅποιον προξενεῖ εἰς αὐτὰς ἀλγεῖν ὀν ἐρεθισμῶν.

Ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης ὀλεθρίου καταπιέσεως τοῦ κάτω μέρους τοῦ στήθους, τὸ μὲν ἤπρ ὠθούμενον πρὸς τὰ ἄνω ἐκφυζάνει τὴν πρὸς τὰ δεξιὰ δυσκολίαν τῆς ἀναπνοῆς, ἐν ᾧ ὁ σπλῆν καὶ ὁ στόμαχος, ἀνωθούμενοι ὁμοίως διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἐπάγουσι τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα πρὸς τὰ ἀριστερὰ, καὶ ἐπομένως αἱ ἐργασίαι τῶν ἀναγκαίων τούτων ὀργάνων παρεμποδίζονται καὶ διακόπτονται ἀναλόγως τῆς συνθλίψεως καὶ τῆς ἐκτοπίσεως τῶν λεπτῶν καὶ ἀπαλῶν αὐτῶν νεύρων καὶ ἀγγείων. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πνεύμονες στενοχωρούμενοι ἐπίσης ὑπὸ τῆς καταπιέσεως τοῦ θωρακίου δὲν δύνανται νὰ διασταλῶσιν ἐλευθέρως, ὁ ἀῆρ δὲν φθάνει μέχρι τοῦ αἵματος κατὰ ποσότητα ἰκανὴν νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἀναγκαίαν ἐπεξεργασίαν καὶ ἐκκαθάρισιν, τὴν ἀπαιτούμενην διὰ νὰ συντηρήσῃ τὸ σῶμα ἐν τῇ φυσικῇ αὐτοῦ υγείᾳ καταστάσει· τὸ δὲ ὕδωρ, τὰ ἀνθρακώδη μέρη, καὶ αἱ λοιπαὶ ἀκαθαρσίαι, ὅσας τὸ αἷμα κυκλοφο-

ροῦν ἐντὸς τοῦ σώματος προσλαμβάνει, δὲν διαχωρίζονται ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπομένως ἡ καρδιά ἀντὶ νὰ λάβῃ καὶ νὰ μεταδώσῃ εἰς τὰς φλέβας τὸ ἐρυθρόχρουν ἐκείνο αἷμα, τοῦ ὁποῖου τὸ σῶμα ἔχει χρειαζόμενα, δὲν ρίπτει εἰς αὐτάς, εἰμὴ εἶδος τι ὑγροῦ ὑπομέλανος κυανοῦ χρώματος, ἐνοχλοῦντος τὰς ζωτικὰς δυνάμεις, καὶ προξενούντος ἐπὶ τέλους τὴν ωχρότητα τοῦ προσώπου, τὴν υπερβάλλουσαν ἰσχυρότητα, τὸν μαρασμὸν, τοὺς παλμούς τῆς καρδίας, τὴν λειποθυμίαν, τὴν δύσπνοϊαν, τὴν φθίσιν, τοὺς νευρικοὺς πονοκεφάλους, τὴν αὑπνίαν, τὸν ἐρεθισμὸν τῶν νεύρων, τὴν μελαγχολίαν καὶ πολλὰς ἄλλας ὀλεθρίους ἀσθενείας καὶ ἐπὶ τέλους τὸν θάνατον.

Αἱ ἐπιτόλαιοι αὗται καὶ σύντομοι παρατηρήσεις εἶναι, νομίζομεν, ἰκαναὶ νὰ πείσωσι πᾶσαν νοήμονα γυναῖκα, ὅτι ἀκολουθοῦσα τὸν ὀλεθρὸν καὶ βάρβαρον τοῦτον συρμὸν τοῦ θωρακίου, καὶ μάλιστα τοῦ μετὰ σιδήρου, ἢ φαλαίνης, ρινίζει ἀπανθρώπως τὴν ἰδίαν αὐτῆς ὑπαρξίν.

Ἀλλὰ τὸ παραδοξότερον εἶναι, ὅτι ὁ ὀλεθρὸς συρμὸς τῶν θωρακίων ἀντιβαίνει καὶ εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἐφευρέθη, τὴν ἐπαύξησην δηλαδὴ τῶν θελημάτων καὶ τῶν χαρίτων τοῦ σώματος τῆς γυναίκος· διότι δύναται πᾶς τις νὰ παρατηρήσῃ εὐκόλως πόσον εἶναι ἀχαρὶ καὶ δυσάρεστον εἰς τὴν θέαν τὸ βᾶδισμα γυναικὸς στενωῶς πεφυλακισμένης ἐντὸς θωρακίου· ἐπειδὴ οἱ μὲν ὄμοι αὐτῆς, ὠθοῦμενοι πρὸς τὸ ὀπισθεν μέρος, φαίνονται ὡς σιδηροσφίρικτοι, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τοῦ κορμοῦ εἶναι ἐπὶ τοσοῦτον ἀκαμπτον καὶ ταυνομένον, ὡς ὁμοιάζει ζύλον ἐκκοπὴν τοῦ δάσους, ἢ τὸν σεσαβανωμένον Λάζαρον· ἐνὶ λόγῳ αἱ τοιαῦται γυναῖκες στεροῦνται τῆς φυσικῆς ἐκείνης ἐλαστικότητος καὶ τῆς χαριέσσης ἐκινήσεως, δι' ἣν ἡ φύσις ἐστόλισε τὸ ἀριστούργημα τῶν πλασμάτων αὐτῆς, καὶ δι' ἣν μόνων δύναται νὰ ἀρέσῃ ἡ γυνή.

ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΚΑΙ ΣΚΕΥΕΙΣ.

1.

Ὁ ἐρχμῆτις τὸ πτηνὸν, ὅπου εἰς τὰ σκότῃ ἔδει, στενάζον μετὰ παράπονον, ὡς γείτονα κυττάζει·
Κ' ἐν ᾧ εἰς τὴν καλύβην του θρηνεὶ γλαυκῶν κωπάδι,
Χωρὶς φραντίδας τῆς ζωῆς τὴν βίβλον σχολιάζει·
Τὰς ὥρας δὲ τοῦ βίου του μετρῶν εἰς τοὺς δακτύλους,
Ὅποταν εἰς τῆς νεότητος τοὺς χρόνους ἀνατρέχῃ,
εἰς λογισμοὺς ποικίλους
Βυθίζεται, καὶ δάκρυον τὰς παρειάς του βρέχει.

2.

Ὡ πρώτοι πῶς παρέρχεσθε τῆς ἡλικίας χρόνοι!
Τὸ ἔκρ' μὲς μόλις φανῆ, πετὰ ταχὺ καὶ δῦει,
Καὶ θύελλ' αὐτὰ κρίνα του, τὰ ῥόδα του σκρῆνει,

Καὶ τῆς ζωῆς τὰ δνεῖρα τὰ πρώτα διαλύει·
Ὁ χρόνος δὲ τὴν κόμην μας κγγάζων ἐπιτάσσει
Μετὰ τὰς λευκὰς ψευκάδας του, καὶ ὁ νέος γέρον πλέον
ἐγγὺς εἶναι νὰ φθάσῃ
Τὸ τέρμα τοῦ σταδίου του, ποῦ ἀτενίζει κλαίων.

3.

Τὰ δένδρα ἀπὸ τοὺς θολοὺς καιροὺς τοῦ φθινοπύρου
Ἀποφυλλοῦνται, καὶ ζωῆς δὲν δίδουσι σημεῖα·
Περίλυπος ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ νέου ὀδοιπόρου
Τ' ἄλλοτε ἄνθη θάλλοντα ξηρὰ τὰ βλέπει βρύα·
Ὡ! ναί! ἀλλ' ἔρχεται καιρὸς, καθ' ὃν τὰ δένδρα θάλλουν
Καὶ τ' ἄνθη μετὰ τὰ μύρα τῶν αὔρας βαλαμύωνων
καὶ μαγευμένα ψάλλουν
Αἱ ἀηδόνες, καὶ γλυκὰ τὴν αἴσθησιν ναρκώνουν.

4.

Καὶ μόνον, ὄμοι! οἱ καιροὶ τοῦ βίου δὲν γυρίζουν!
Ὁ ῥοὺς τῶν τὰς ἡμέρας μας, ὡς χεῖμαρὸς ἀφρίζων,
Σύρει· τὸ μέλλον μας κενεὶ ἐλπίδες χρωματίζων,
Καὶ τ' ἀποκρύπτει μελανὸς καὶ καταρῆς ὄριζων·
Διώκουσαι τοὺς πόθους μας αἱ ψυχικαὶ μας κλίσεις
Φεύγουν, πετοῦν μετὰ τὴν ζωὴν εἰς τοῦ τάφου μας τὰ σκότῃ,
ποῦ λύπαι, ἀναμνήσεις
Δὲν μᾶς κεντοῦν, ἀλλὰ τὸ πᾶν μετὰ τὴν ζωὴν ὑπνώττει.
(ὑπὸ Δημοσθένους Δ. Βαλαμύωνων.)

ΠΕΡΙ ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΣΙΤΗΡΩΝ ΑΠΟ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΚΩΝ.

Εἶναι πασίδηλον, ὅτι ζωὰ τινὰ ἔχουσιν ἰδιαιτέρην κλίσιν πρὸς τινὰς ὀσμῆρας ὕλας, εἰς τρόπον ὥστε αἱ ὀσμῆραι αὗται ὕλαι προσέλκουσιν αὐτὰ πολλάκις ἐκ μακρυνῶν ἀποστημάτων· ὡς παράδειγμα ἀναφέρουσι τὴν τῶν γαλῶν πρὸς τὴν ὀσμὴν τοῦ Νάρδου ἐπιθυμίαν· ἐάν λ. χ. γαλῆ τις ὀσφρανθῇ τὴν τοῦ Νάρδου ῥίζαν, ἔρχεται πρὸς αὐτήν, κυλιέται ἐπ' αὐτῆς καὶ τὴν καταξέσχίζει. Ὅμοια φαινόμενα ἠδυνάμεθα πάμπολλα νὰ ἀναφέρωμεν περιοριζόμεθα ὁμῶς ἀναφέροντες, ὅτι ἡ ὀσμὴ τοῦ προσφάτου πεπερώδους ἠδυσμοῦ *Mentha peperita*, φλησκοῦντι συνήθως καλουμένου, δὲν ἀρέσκει ποσῶς εἰς τοὺς ποντικούς· ὥστε ἐάν ἐντὸς τῶν σωρῶν τοῦ σίτου θέτωμεν εἰς διάφορα μέρη κλόνας τινὰς τοῦ πεπερώδους ἠδυσμοῦ, ἢ ἐτι καλλήτερον, ἐάν θέτωμεν ἐντὸς καταλλήλου ἀγγείου ὀλίγας σταγόνας τοῦ ἐκ τοῦ φυτοῦ τούτου ἐλαίου, οἱ ποντικοὶ φεύγουσιν ἐξ αὐτοῦ τοῦ τόπου, καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ σίτος διατηρεῖται ἀπὸ τῆς ἐκ τῶν ποντικῶν ἐλάθης.

(ὑπὸ Ε. Λάνδερερ.)

Ο ΠΙΘΗΚΟΣ ΕΟΥΘ,

ἢ τὰ ἦθη τοῦ αἰῶνος,
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΡΩΤΟΦΑΝΕΣ.

(Συγγραμματα ἐκ τῶν Ἀριθμῶν 10, 11, 12 καὶ 13.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Περιήγησις τοῦ Εὐθοῦ μετὰ τοῦ Μαλουκάτου καὶ Λιγαρίδου.

Ὁ Καλλίστρατος εἶχεν ἐπανέλθει ἐκ τῆς ὠραίας Σουλτανίτζας περὶ τὰς τρεῖς μετὰ μεσημβρίαν καὶ, ὅσον ἀπὸ τῆς σόδαρᾶς αὐτοῦ ὕψους ἠδύνατό τις νὰ εἰκάσῃ, ἐφαίνετο, ὅτι ἡ μετὰ τῆς δεσποίνης ταύτης ὁμιλία ἦτον ἀληθῶς σπουδαιότατη, ἢ ὅτι δυσχερεῖά τις, ἢ λίαν περίεργον περιστάτικόν εἶχεν ἀπορροφήσει ὄλην τὴν προσοχὴν τοῦ Καλλίστρατου. Ἄμα δὲ εἰσελθὼν, διέταξε νὰ ἐτοιμάσῃσι τάχιιστα τὴν τράπεζαν, καὶ ἔφαγε μόνος καὶ κατὰ σπουδὴν, καὶ πολὺ πρὸ τῆς συνήθους ὥρας. Ἀκολουθῶν προσκαλέσας πρὸς ἑαυτὸν τὸν γραμματεῖα Μαρκεζοδελατουρναμπρόσσαν, διέταξε τὴν μὲν μετὰ τὸ γεῦμα ἀνάγνωσιν τῶν ἐγγράφων τῆς ἡμέρας ν' ἀναβῆλθῃ εἰς αὔριον, νὰ γράψῃ δὲ ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἐν Παρισίοις τραπεζίτην αὐτοῦ, πιστωτικὴν 25000 φράγκων, πληρωτέων εἰς τὸν ἐπιφέροντα, τὴν ὁποίαν ὑπογράψας ὁ Καλλίστρατος ἔπεμψε πρὸς τὸν γραμματεῖα τῆς Γαλλικῆς πρεσβείας μετὰ ἰδιαιτέρας πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῆς, ἐν ἣ περιέκλεισε καὶ τὴν σημείωσιν τῶν παραγγελιῶν τῆς Σουλτανίτζας. Μετὰ δὲ ταῦτα καλέσας τὸν Εὐθὸν, διέταξε νὰ ἐξκολουθήσῃ τὴν διήγησιν τῆς ἑαυτοῦ ἱστορίας· ὁ δὲ ἐπανέλαθεν ὅθεν εἶχε διακίψει αὐτὴν κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Ἀπερῆσθη λοιπὸν νὰ συμπαραληθῶ καὶ ἐγὼ εἰς τὴν μελετωμέναν περιήγησιν τῶν δεσποτῶν μου, ὅπερ ἐπέπλησε χρεῖς τὴν καρδίαν μου· ἄμα μὲν, διότι ἀπέφευγον τὴν κίνδυνον τοῦ νὰ καταταχθῶ εἰς τὸ θηριοτροφεῖον τοῦ Παπᾶ τῆς Σμύρνης· ἄμα δὲ, διότι ἠλπίζον νὰ ὠφελθῶ ἐκ τῆς περιηγήσεως ταύτης, ὡς καὶ πραγματικῶς ὠφελήθη τὰ μέγιστα· διότι, ἐπειδὴ ὁ γέρον Μαλουκάτος κατεῖχεν ἀληθῶς τὰ κατὰ τὴν ἐκφρασιν τοῦ σοφοῦ Κοραῆ, *ἀπολύτως ἀναγκαῖα ἐφόδια τοῦ περιηγητοῦ, τοῦ ἐν καὶ φιλοφροσύνην*, ἔμαθον περισσώτερα πράγματα παρκαλοῦσθαι αὐτὸν ὑπὸ μορφήν πιθήκου, ἢ μεταβαίνων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ὡς Εὐρωπαῖος περιηγητής.

Ἐπιβιβασθέντες λοιπὸν τοῦ ἀτμοπλοίου, ἀνεχωρήσαμεν ἐκ Σμύρνης καὶ ἐπλησάμεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ὅπου ἐφιλοφρόνησε τὸν Μαλουκάτον καὶ τὸν Λιγαρίδην ὁ ἐκεῖ γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, ὅστις ἦτον εἰς ἐκ τῶν μάλιστα ἐνόουμένων αὐλικῶν, τῶν σχηματιζόντων τὴν προσωπικὴν θεραπείαν τοῦ Σατράπου τῆς Αἰγύπτου.

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἐν Ἀλεξάνδρειᾳ διατριβῆς ἡμῶν ὁ Πρόξενος οὗτος ἐλθὼν εἰς ἐπίσκεψιν τῶν δεσποτῶν μου, καὶ ἰδὼν με, εἶπε πρὸς τὸν Λιγαρίδην, ὅτι ἐπαθῆμι νὰ με δείξῃ εἰς τὴν σύζυγον τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ, ἥτις, ὡς ἔλεγεν, οὐσα Ἀγγλίσ, ἤθελεν εὐχαρισθῆ μεγάλης εἰς τὴν θέαν τοιοῦτου εὐφυοῦς συμπατριώτου αὐτῆς τρόπου τινὰ ζώου· ὁ δὲ Λιγαρίδης, ὡς Λιγαρίδης, συμπαραλαβὼν με, ἐκόμισεν πρὸς αὐτὴν ἐσπέραν τινα, καθ' ἣν ὁ Πρόξενος, δίδων διπλωματικὸν γεῦμα, εἶχε προσκαλέσει καὶ τοὺς δεσπότης μου.

Εἰσελθόντα εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς συναναστροφῆς μετὰ τοῦ Μαλουκάτου καὶ Λιγαρίδου με ὑπεδέχθησαν πάντες φιλοφρόνως, καὶ μάλιστα ἡ ῥηθείσα Ἀγγλίσ, ἥτις με ἐκάθισε πλησίον αὐτῆς· ἀλλὰ μετὰ τινος στιγμῆς βλέπω αἰφνιδίως εἰσελθὼν ἐκεῖ μικρὸν καὶ δυσειδὲς γράδιον, περιέργως καὶ περιττῶς κεκοσμημένον, τὸ ὁποῖον οἱ παρόντες ἐξαναστάντες ἠσπάσθησαν μετὰ σεβασμοῦ· ἐξαιρέτως δὲ ἡ σύζυγος τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος, τῆς ὁποίας τὸ ἀφελὲς καὶ κόσμιον ἦθος ἐμαρτύρει τὴν γυναικίαν Ἀγγλικὴν ἀνατροφὴν καὶ γνώσιν τῆς ἀληθῶς εὐγενοῦς συμπεριφορᾶς, ἀναστὰσα χαριέντως ὑπεδέχθη ὡς οἰκοδέσποινα τὸ γράδιον, καὶ προτεινάσα τὴν χεῖρα, προσεκάλεσε νὰ καθίσῃ πλησίον αὐτῆς ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους· μετὰ δὲ τὰς συνήθεις φιλοφρονήσεις, ἐξ ὧν ἐνόησα, ὅτι ὁ ἄμορφος οὗτος σωρὸς τῶν κοκκάλων ἦτον ἡ σύζυγος τοῦ ἐν Ἀλεξάνδρειᾳ Προξένου τῆς Νεαπόλεως, ἡ εὐγενῆς οἰκοδέσποινα παρουσίασε πρὸς τὴν Κυρίαν ταύτην τοὺς δεσπότης μου, καὶ μετὰ τούτους ἐμὲ, ὡς ἀξιόλογόν τινα πῖθηκον ἀνατραφέντα ἐν Ἀγγλίᾳ· ἀλλ' ἡ Προξένισσα τῆς Νεαπόλεως, ἀρχίσασα ἐκείθεν, ὅπου ἡ Ἀγγλίσ εἶχε τελειώσει, πρὸς μὲν τοὺς δεσπότης οὐδεμίαν ἔδωκε προσοχὴν, ἐγερθεῖσα δὲ ἤλθε καὶ ἐκάθισε πλησίον μου καὶ ἐπαναλαμβάνουσα « *τί ὠραιότερον ζῶον!* » ἐψηλάφη κολακτικῶς τὸν πώγονα καὶ τὰς χειρὰς μου, τὰς ὁποίας πλησιάζουσα εἰς τὸ σῶμα αὐτῆς κατεφίλει πρὸς κολακίαν ἴσως τῆς Ἀγγλικῆς φιλαυτίας τῆς οἰκοδεσποίνης. Ἄν δὲ καὶ αἱ τοιαῦται ἀηδεῖς φιλοφρονήσεις τῆς γράϊας κόλακος με δυσπρόστον υπερβαλόντως, ἀλλ' ἡ δυσπρόστοιά μου μετεβλήθη εἰς ἐκπλήξιν, ὅτε ἀνεγνώρισα ἐπὶ τοῦ δακτύλου αὐτῆς δακτυλίδιον ἐκ πολυτίμου ἀρχαιολογικοῦ λίθου, τὸ ὁποῖον εἶχον ἀγοράσει ἐν Σμύρῃ, καὶ τὸ ὁποῖον ἐφύλαττον ἐντὸς τοῦ ἐνός ἐκ τῶν δύο κιβωτίων, τὰ ὁποῖα με εἶχον δολίως ὑπεξείρηθ' ἐν Παρισίοις ἐκ τοῦ ξενοδοχείου τοῦ ἐπὶ τῶν λαμπρῶν ἡμερῶν τοῦ Ναπολέοντος προγαστοφὸς ἐνωματάρχου τῆς Ἐθνοφυλακῆς. Μετὰ θάμβους ἠτένισα τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς τὸ πρόσωπον

της δυσειδούς γραίας, και η έκτασις μου μεταβλήθη εις οφρικήν, οτε παρατηρήσας μετὰ προσοχής την φυσιογνωμίαν αὐτῆς, ανεγνώρισα εις τὰ ὑπὸ τῆς φθορᾶς τοῦ χρόνου σεσθαρωμένα χαρακτηριστικά τοῦ γραϊδίου, τὴν μορφήν τῆς βδελυρᾶς ψευδωνύμου ἀδελφῆς μου, τῆς λεγομένης Κομητέσσης Ἀβενδρότης, τῆς ἀπαταιώνας ἐκείνης γυναικός, ἣτις με εἶχε ληστεύσει ἐν Παρισίοις, και ἣτις ὑπῆρξε κατὰ μέγα μέρος ἡ πρωταίτιος τῶν μετὰ ταῦτα συμφορῶν μου! . . . ὡς μαινόμενος ἀφῆκα ἀκουσίως τρομερὰν φωνήν, και ἐξαγριωθείς ὡς ἀληθῆς πῖθηκος, ἀνέστην ὄρθιος και τρίζων τοὺς ὀδόντας εἶμην ἔτοιμος νὰ ὀρμήσω κατ' αὐτῆς και νὰ καταξασχίσω τὴν βδελυρὴν γραίαν, οτε αἱ κραυγαὶ αὐτῆς τε και τῶν παρόντων παρεκίνησαν τὸν Λιγαρίδην νὰ μὲ λάβῃ ἐκ τοῦ τραχήλου και σύρων με ἔξω τῆς αἰθούσης νὰ μὲ παραδώσῃ εἰς τὸν ὑπῆρτην αὐτοῦ, ὅστις βοηθούμενος ὑπὸ δύο ὑπῆρτων τοῦ Προξένου με μετέφερεν ἐπὶ τινος φορείου εἰς τὸ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ κατάλυμα τῶν δεσποτῶν μου, ἀνασθητόντων και σχεδὸν ἄπνον ἐκ τῆς σφοδρᾶς ταραχῆς, τὴν ὁποίαν ἡ θέα τῆς δημιουργοῦ τῶν συμφορῶν μου με εἶχε προξενήσει.

Ἦτο σχεδὸν μεσονύκτιον οτε ἀναλαβὼν τὰς αἰσθήσεις μου ἤρχισα νὰ ἀναπολώ τὴν οφρικήν τῆς πρὸ ὀλίγων ὥρων σκηνῆς· ἀλλὰ μετὰ τῆς ἐπανόδου τοῦ λογικοῦ μου συνεπανήθη και ἡ ἀνάμνησις τῶν παρελθόντων δεινῶν μου και ἡ ιδέα, ὅτι ἐγὼ μὲν ἔνεκα τῆς εὐπιστίας μου και τῆς εὐλαβείας ἀγάπης και ἀφοσιώσεως, τὴν ὁποίαν ἔδειξα πρὸς τὴν δῆθεν ἀδελφὴν μου, περιπεσὼν εἰς τὰ πικρὰ δίκτυα τῆς ἀπαταιώνας ἐκείνης γυναικός, και ἐκτραχηλισθεὶς ἔνεκα τῆς συμφορᾶς μου εἰς τὸ οφρικώτερον τῶν ἐγκλημάτων, εἶμαι καταδικασμένος νὰ ἐξιλεώσω τὴν θεῖαν δίκην ζήτησιν τοσαῦτα ἔτη ὡς ἄγριον θηρίον ἐν τῇ ἐρήμῳ, και μεταλλάσσων δεσπότης ὑπὸ μορφήν πιθήκου τὸ δὲ βδελυρὸν τοῦτο γραϊδίον, ἡ φουλόβιος αὐτῆ ἀπαταῶν, κατέστη σύζυγος τοῦ γενικοῦ Προξένου τῆς Νεαπόλεως, ζῆ μετὰ τῶν ὑψηλῶν συνναστροφῶν, τιμωμένη και ἀπολαύουσα τὰς φιλοφρονήσεις και δεξιώσεις τοῦ κόσμου. Οὐρανὲ! ὅποια εἶναι ἡ δικαιοσύνη και ἡ περὶ ἠθικῆς και τιμιότητος κρίσις τῶν ἀνθρώπων!

Τὴν νύκτα ταύτην διήλθον κλυδωνιζόμενος μετὰ τῶν Ολιβερῶν λογισμῶν μου και καταξαινόμενος ὑπὸ τῶν διὰ μῆς ἐξεγερθεῖσων ἀναμνήσεων τοῦ ὀδοντροῦ μου παρελθόντος· αἱ δὲ σωματικαὶ και ψυχικαὶ μου δυνάμεις εἶχον ἐπὶ τοσοῦτον ἐξαντληθῆ, ὥστε τὴν ἀκόλουθον πρωΐαν

ἐκείμην σχεδὸν ὡς νεκρὸς, χωρὶς νὰ δύναμαι νὰ μετασλεύθω ἐκ τῆς θέσεώς μου και φλογιζόμενος ὑπὸ σφοδρότατου πυρετοῦ.

Ὁ Λιγαρίδης βλέπων τὴν ἐπικίνδυνον ταύτην και αἰφνίδιον ἀσθενείαν μου, ἔσπευσε νὰ προσκαλέσῃ εὐπόληπτον τινὰ ἰατρὸν τῆς Ἀλεξανδρείας, Ἰταλὸν τὸ γένος, Φυσίχην ὀνομαζόμενον, ὅστις εἰσελθὼν και ἰδὼν τὸν Μαλουκάτον καθήμενον και κεννίζοντα τὴν πίππαν, προσδαμῶν ἤρπασε τὴν χεῖρα τοῦ γέροντος και ψηλαφῶν τοὺς σφυγμοὺς, «εἶχε δίκαιον, εἶπε μετὰ σοβαρότητος και ἐκπληκτικῆς ταχύτητος, ὁ ὑμέτερος ὑπῆρτης νὰ μὲ εἴπῃ, ὅτι πάσχετε ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ, διότι οἱ σφυγμοὶ ὑμῶν δεικνύουσι τῷ ὄντι μεγάλην θερμὴν, και φαίνεται πάσχετε στομαχίτην, ἢ κεννολόγημα, ἢ αἰμορροΐδα, ἢ νεύρα, ἢ πονοκέφαλον, ἢ γαστρίτην, ἢ διάρροϊκον· ὅθεν εἶμαι γνώμης ἀμέσως νὰ κάμῃτε ἀφθονον ἀραιμαξίν, ἐὰν δὲ ἡ ἀραιμαξίς δὲν ὠφελήσῃ, νὰ δώσω εἰς ὑμᾶς ἀμέσως δυνατὸν καθάρσιον, ἐὰν δὲ τὸ καθάρσιον δὲν ἐνεργήσῃ, νὰ πάρῃτε κινίνον, ἐὰν δὲ τοῦτο δὲν θεραπεύσῃ τὸ πάθος, ἐτοιμάζω αὖριον τὸ πρῶτον γλυκαντικὸν ῥόφημα ἐξ ὅλων τῶν γνωστῶν και ἀγνώτων χόρτων, ἐκ τοῦ ὁποίου θέλετε πίνει ἀνὰ ἕν μέγα ποτήριον καθ' ἕκαστον τέταρτον τῆς ὥρας, και ἐὰν και διὰ τοῦ μέσου τούτου δὲν ἐπιτύχωμεν νὰ πνίξωμεν τὸν σφοδρὸν τοῦτον πυρετὸν, νὰ εἰσέλθῃτε ἀμέσως εἰς ψυχρὸν λουτρὸν και νὰ ἐπιθέσῃτε σιναπισμοὺς περὶ τὸν τραχήλου, και κεννολογίας περὶ τὰ σφυρὰ τῶν ποδῶν, ἐὰν δὲ και ταῦτα δὲν . . . — ἐξοχώτατε, ἀπήντησεν ὁ γέρον Μαλουκάτος· δικαίωτων μετ' ἀγανακτικῆς τὴν ῥαχδαίαν φλυαρίαν τοῦ Ἰπποκράτους τῆς Ἀλεξανδρείας, δὲν εἶμαι· ἐγὼ ὁ ἀσθενῆς, εἶναι πῖθηκος τις ἐκ τοῦ γένους τῶν Ὀραγκουτάνων, τὸν ὁποῖον ἔχει ὁ ἀνεψιός μου, και ὅς τις . . . — ἂ! εἰρήξῃ χειρονομῶν ὁ ἰατρὸς Φυσίχης, ἀντιδικώπων τὸν Μαλουκάτον και κτυπῶν κατὰ τοῦ ἐδάφους τὴν ὁποίαν ἐκράτει πολυτελῆ και βραβεῖν ῥάβδον, τοῦτο διαφέρει· ἐγὼ δὲν εἶμαι ἰατρὸς τῶν πιθήκων· γνωρίζω νὰ θεραπεύω μόνον κμηλοῦς, ὄνου, τὰ κινάρια τῶν δεσποινῶν και τοὺς εὐγενεῖς τῆς Ἀλεξανδρείας· ὅσον δὲ ἀφορᾷ τοὺς ἵππους, τοὺς πιθήκους και τὰς κυρίκας, ταῦτα ὑπάγονται ὑπὸ τὴν ἰατρικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ συντεχνίτου και φίλου μου Εὐλοκατίου, μετὰ τοῦ ὁποίου συνεμερίσθημεν πρὸ πολλοῦ ὠρισμένως τὴν πελατεῖαν ὅλων τῶν ζώων τῆς Αἰγύπτου. Και ἐπειδὴ ὁ εἰς δὲν ἐπιμβαίνει εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἑτέρου, και ἐπειδὴ ὁ ὑμέτερος ἀσθενῆς δὲν ἔχει τὴν τιμὴν νὰ συγκαταριθμηθῇ εἰς τὸν κύκλον τῆς ἰδικῆς μου πελατείας, και

ἐπειδὴ οὕτως, και ἐπειδὴ ἄλλως, ἄρα ἡ ὑψηλὴ μου ἐπιστήμη εἶναι ἐνταῦθα περιττή, διότι λέγει· και ὁ Λατίνος «σκορμποῦτο λαμποράντιμπους χοκ' ἔστ ντισπιφία, ἀουτ οὐρτζιέρτε ριαφία κοῦμ ντολόριμπους ἀμπνιόμιε, ἀουτ ἄλτερο κοῦνταμ μόρμπο ἀφάτις, ἐλλέτερα, ἐλλέτερα» καταλαμβάνετε Λατινικά; προσκυνῶ σλαβικώτατα· εἶμαι ὁ ταπεινότητος δούλος τῆς ὑμετέρας εὐγενείας· τρέχω νὰ πέμψω πρὸς ὑμᾶς τὸν φίλον μου Εὐλοκατίαν, ὅστις θέλει ἰατρῶσαι ἰατρικώτατα τὸν πῖθηκον τοῦ ὑμετέρου ἀνεψιοῦ· τὴν δὲ πληρωμὴν τῆς παρούσης ἐπισκέψεως θέλετε μὲ πέμψῃ εἰς τὴν οἰκίαν. Και ταῦτα λέγων ὤρμησε νὰ φεύγῃ χειρονομῶν και ἰατρολατινίζων και προσποιούμενος, ὅτι δὲν ἀκούει τὸν κατόπιν αὐτοῦ κραυγάζοντα Μαλουκάτον, ὅτι παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ μὴν ἐνοχλῇ ἐπὶ ματαίῳ τὸν ἐξοχώτατον Εὐλοκατίαν, διότι ὁ πῖθηκος τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ δὲν ἔχει πλέον χρεῖαν ἰατροῦ.

Και ὁ μὲν Λιγαρίδης πληροφορηθεὶς παρὰ τοῦ ξενοδόχου, ὅτι ὑπάρχει ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἄλλος τις νέηλος περίφημος ἰατρὸς, Καλαθούνας ὀνομαζόμενος, ἔσπευσε νὰ ζητήσῃ τὴν ἰατρικὴν αὐτοῦ συνδρομὴν· ὁ δὲ ἔσπευσε πνευστιῶν, και χαιρετήσας διὰ κατακνήσεως τῆς κεφαλῆς, ἔθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης κιβώτιόν τι ἰκανοῦ μεγέθους, τὸ ὁποῖον ἔφερεν ὑπὸ τὴν μασχάλην. Ἐξάπλωθεὶς δὲ ὑπερηφάνως ἐπὶ τοῦ σκίμποδος, και διασαυρώσας τοὺς πόδας, ἐξέβαλε τοῦ θυλακίου λευκὸν μανδύλιον και σφογγίζων τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου, και ἀπομύσσων τὴν βίνα μετὰ ἤχου ὁμοίου σάλπιγγος, ἔλαβεν εἰς τὴν χεῖρα τὴν ὑπερμεγέθη σφογγίλαν αὐτοῦ ταμβακοθήκην και κρούων μάλα ἄρμονικῶς τὸ πῶμα διὰ τῶν θακτύλων, ἤνοιξεν αὐτὴν μετὰ προσοχῆς, και πιάσας σοβαρῶς, ἐπλήρωσεν ἀλληλοδιαδόχως τοὺς δύο πλατεῖς αὐτοῦ ῥόθυνας· ἐκτεινάξας δὲ διὰ τοῦ μανδύλιου τὸν ἐπὶ τῶν φορεμάτων αὐτοῦ σκορπισθέντα ταμβάκον, και μετακλίνας, εἶπε πρὸς τὸν Μαλουκάτον και Λιγαρίδην· τίς ἐξ ὑμῶν τῶν δύο, Κέριοι, εἶναι ὁ ἀσθενῆς;—οὐδέτερος, ἐξοχώτατε, ἀπήντησεν ὁ Λιγαρίδης, ἀλλ' ὁ πῖθηκός μου ὅστις πάσχει δεινῶς ἀπὸ γῆς· τὸ ἐσπέρξῃ—εἶναι ἀδιάφορον, ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς Καλαθούνας, διότι ἐπειδὴ αἱ ἀσθενεῖαι ἐπέρχονται ὁμοίως και εἰς τὰ ζῶα ὡς και εἰς τοὺς ἀνθρώπους, και τὰ ὅμοια τοῖς ὁμοίοις θεραπεύονται, ἡ ὁμοιοπαθητικὴ ἡμῶν ἐπιστήμη οὐδεμίαν διάκρισιν κάμνει μετὰ τῶν ζώων και ἀνθρώπων ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς θεραπείας αὐτῶν, οὔτε κατὰ τὴν οὐσίαν, οὔτε κατὰ τὸν τύπον.—δὲν εὐαρεσεῖσθε,

ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ Λιγαρίδης, νὰ μεταβῆτε εἰς τὸν θάλαμον τοῦ ἀσθενοῦς διὰ νὰ παρατηρήσῃτε αὐτόν;—εἶναι ἀδιάφορον, ἐπανέλαβεν ὁ Καλαθούνας, εἶπατέ μοι μόνον τι πάσχει;—σφοδρὸν πυρετὸν, ἐπανέλαβεν ὁ Λιγαρίδης.—ἀρκεῖ τοῦτο, εἶπεν ὁ ὁμοιοπαθητικὸς ἰατρὸς· λοιπὸν ὁ πυρετὸς θεραπεύεται δι' ἐνὸς μυριοσημορίου τῆς σαγῶνος τοῦ ἐν τῇ δεκάτῃ τρίτῃ θέσει τοῦ κιβώτιου μου ἀριθ. 322 ὑγροῦ, τὸ ὁποῖον θέλετε διαλύσει εἰς τεσσαράκοντα ὀκάδας καθαρῷ ὕδατος και ποτίσει τὸν ἀσθενῆ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας· μετὰ δὲ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὸ ἰατρικὸν θέλει ἀρχίσει νὰ ἐνεργῇ, και ἡ κατάρσις τοῦ ἀσθενοῦς θέλει ἐπισθητικῶς βελτιωθῇ· και ταῦτα εἶπὼν και ἐκβαλὼν ἐκ τοῦ θυλακίου αὐτοῦ κλειδίον και ἀνοίξας τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης κιβώτιον, εὗρηκε τὴν διὰ τοῦ ἀριθ. 322 ἐπιγεγραμμένην μικρὰν φιάλην, τὴν ὁποίαν ἀνοίξας μετὰ μεγάλης προσοχῆς, ἔλαβεν ἐξ αὐτῆς διὰ τῆς ἄκρας λεπτοῦ κονδυλίου μέρος τι μῆς σαγῶνος τοῦ ὑγροῦ, και θέσας εἰς κύμβην (ρλιτζάνι) προσέφερεν εἰς τὸν Λιγαρίδην, λέγων «προσείξατε, ὥστε ἡ εἰς τεσσαράκοντα μέρη διαίρεσις τοῦ ὕδατος νὰ γίνῃ ἀκριβῆς, ἄλλως δὲν ὑπάρχει ἐλπίς σωτηρίας διὰ τὸν πάσχοντα· ἡ δὲ ἀξία τοῦ ἰατρικοῦ, μετὰ τῆς πληρωμῆς τῆς ἐπισκέψεώς μου εἶναι τέσσαρα διστηλια· διότι δὲν συνειβίω ποτὲ νὰ ἐμπορεύωμαι ἀσυνειδήτως τοὺς ἀσθενεῖς μου.» και ταῦτα λέγων εἶχε τεῖνει τὴν χεῖρα ἀπειθῶν πρὸς τὸν Μαλουκάτον—ἀλλ' ἤκουσα νὰ λέγωσιν, εἶπεν ὁ Μαλουκάτος, ὅτι ἐκ τοῦ πυρετοῦ, ὅταν οὕτως δὲν προληφθῇ ταχέως, δύναται νὰ σχηματισθῇ φλόγῳσις· εἰς πόσας ἡμέρας δύναται νὰ συμβῇ τοῦτο;—εἰς τρεῖς, ἢ τέσσαρας τὸ πολὺ ἡμέρας, ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς·—λοιπὸν, ἐξοχώτατε, ἐπανέλαβεν ὁ Μαλουκάτος, ἀφοῦ ἡ ἐνέργεια τοῦ θαυμασίου τούτου ἰατρικοῦ ὑμῶν θέλει ἀρχίσει μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας, δὲν τρέχουμεν τὴν κίνδυνον μήπως ἐν τῷ μεταξύ, ἐπελθούσης τῆς φλογώσεως, ὁ ἀσθενῆς ἀποθάνῃ;—μάλιστα ἐπανέλαβεν ὁ ἰατρὸς· ἀλλ' ὁ μέγας Χανεμάννος ἐν τοῖς ἀφορισμοῖς αὐτοῦ λέγει, ὅτι ἄλλος τρόπος θεραπείας τοῦ πυρετοῦ δὲν ὑπάρχει· και τὴν γνώμην ταύτην ἐπεσφράγισεν ἡ πολυχρόνιος παῖρά μου. Βεβαιώθητε δὲ, ὅτι ἡμεῖς οἱ ἀκολουθοῦντες τὸ σφόν σύστημα τοῦ περιορίμου τούτου μεγάλου διδασκάλου, δὲν εἴμεθα καθὼς οἱ τοῦ Ἰπποκράτους συστήματος ἰατροὶ, οἵτινες εἶναι ὅλοι αὐτόχρημα ἀγύρται, ψεύσται και ἀμύθητοι, φορολογοῦντες ἀναίχύντως τὴν κοινωνίαν, και προξενοῦντες πανταχοῦ ἔλεθρον και καταστροφὴν ἀντὶ ὠφελείας.

Ἄλλ' ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ εἶχεν εἶδη εἰσελθεῖν εἰς τὸν θάλαμον καὶ ὁ ἰατρὸς *Ευλοκατίας*, πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ φίλου αὐτοῦ *Φυσίχα*· ἀκούσας δὲ τὰς τελευταίας ταύτας φράσεις τοῦ *Καλαθούνα*, ἐπλήσθη ὀργῆς, καὶ ἐπιβαλὼν σιβαρὰν χεῖρα ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατακλονίσας, πῶς ἀποτολμᾶς, λέγει, ἀμαθέστατε! νὰ ὑβρίζῃς τοὺς σοφοὺς μαθητὰς τοῦ Ἰπποκράτους, σὺ, τοῦ ὁποίου ὅλη ἡ μάθησις ἐμπεριέχεται ἐντὸς τοῦ ζυλίνου κιβωτίου σου; καὶ νὰ ὑβρίζῃς μάλιστα ἐν οἰκίᾳ, ὅπου οὐδὲ τὸ δικαίωμα εἶχες κἄν τοῦ νὰ εἰσελθῇς; διότι ὁ πρῶτος ἐνταῦθα προσκληθεὶς φίλος μου *Δόκτωρ Φυσίχας*, βλέπων ὅτι πρόκειται λόγος περὶ ἀσθενοῦς πιθήκου, καὶ μὴ θέλων νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὰ ἰατρονομικὰ ἱερὰ δικαίωμά μου, ἐπεμψεν ἐμέ, ὅστις μόνος δύναμαι νὰ ἐξασκήσω καθ' ὅλην τὴν Αἴγυπτον καὶ τὰς περικύχονας τὴν ὑψηλὴν ἐπιστήμην τῆς θεραπείας τῶν πιθήκων. — μὲ εἶναι ἀδιάφορον, ζύλινε *Ευλοκατία*, ἐπανελάβεν ὁ *Καλαθούνας*, ἂν ἦσαι ἰατρὸς τῶν πιθήκων, ἢ τῶν ὄνων, καὶ θέλω σὲ δεῖξει, ἅτι δύναμαι νὰ σὲ κάμω νὰ μείνῃς ὀλόκληρον μῆνα ἐπὶ τῆς κλίνης σου, καθὼς ὅτε σοῦ συνέτριψαν τὴν κεφαλὴν, ἀποτολμήσαντος αὐθαδῶς νὰ συρίζῃς ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν ὠραίαν *Πολάνην*, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι ἐχειροκράτου. Καὶ ταῦτα λέγων ἐπέφερε, δι' ἧς ἔτυχε κρατῶν ταμβακοθήκης, βαρὺ τραῦμα κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ *Ευλοκατία*, καὶ ἔδραμε νὰ φεύγῃ πρὸς τὴν κλίμακα· ὁ δὲ *Ευλοκατίας*, ἔχων ὄλον τὸ πρόσωπον σκεπασμένον ἐκ τοῦ διασκορπισθέντος ταμβακού, ἤρπασε τὸ κιβώτιον τῶν ἱατρικῶν τοῦ *Δόκτωρος Καλαθούνα*, καὶ, τρέχων πρὸς τὴν κλίμακα, ἐβρίψεν αὐτὸ κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ φεύγοντος μαθητοῦ τοῦ *Χανερμάννου*.

Καὶ οἱ μὲν δύο ἀθληταὶ ἐξελθόντες εἰς τὴν ὁδὸν ἐβρίσθησαν ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ἐξακολουθοῦντες νὰ φιλοφρονῶνται ἀλλήλους διὰ τῶν εὐγενῶν ἐκείνων ἐκφράσεων, τῶν ἀληθῶς οικειῶν εἰς μόνην τὴν ὑψηλὴν ἀνατροπὴν τοῦ *Καλαθούνα* καὶ *Ευλοκατία*· ὁ δὲ *Μαλουκάτος* ἔκλεισε τὴν θύραν, καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν *Λιγαρίδην*, « οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, εἶπε, εἶναι ἀξιοὶ ὄχι νὰ θεραπεύωσιν ἄνθρώπους, ἢ ζῶα, ἀλλὰ νὰ ζῶσι μετὰ ἀγρίων ὄνων καὶ χοίρων εἰς τὰ ὄρη. »

Ἐν τοσούτῳ πρὸς τὸ ἐσπέρας εἶχεν ἔλθει πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν δεσποτῶν μου ὁ *Πρόξενος* τῆς Ἑλλάδος, ὅστις, ἀκούσας παρὰ τοῦ *Μαλουκάτου* τὰ μετὰ τῶν ἰατρῶν διατρέξαντα, ἐσύστησεν εἰς τὸν *Λιγαρίδην* τὸν ἀρχιατρὸν τῆς αὐτοῦ Ἰψηλότητος *Καραβινιέρον*, Γάλλον τὸ γένος, τὸν ὁποῖον καὶ μετεκάλεισεν ἀμέσως διὰ τοῦ διερμηνέως αὐτοῦ.

Οὗτος δὲ ἐλθὼν καὶ παρουσιασθεὶς μετὰ μεγαλοπρεποῦς εὐγενείας, ἤρχισε μετὰ τὰς συνήθεις φιλοφρονήσεις νὰ ἐρωτᾷ τὸν γέροντα *Μαλουκάτον*, ἂν κατὰ τὰς περιηγήσεις αὐτοῦ ἤκουσε νὰ ὁμιλῶσι περὶ τοῦ θαυμασίου βιβλίου, τὸ ὁποῖον ἐξέδωκε περὶ πανώλης, καὶ τοῦ συστήματος αὐτοῦ περὶ τῆς νόσου ταύτης. Ἐπειδὴ δὲ ὁ *Μαλουκάτος* ἀπεκρίθη ἀρνητικῶς, ὁ *Καραβινιέρος* ἀνασπάσας τὰς ὀφρῦς, « θέλω, εἶπε, νὰ δώσω πρὸς ὑμᾶς μικρὰν ιδέαν τοῦ ἀξιολόγου τούτου καὶ σοφοῦ συστήματός μου, ἐν τῷ ὁποίῳ τετραγωνικῶς καὶ ἀναντιρρήτως ἀποδεικνύω, ὅτι ἡ πανώλη οὔτε ὑπῆρξεν, οὔτε εἶναι ποτὲ κολλητικὴ ἀσθένεια, ἀλλ' οὐδὲ δύναται ποτε νὰ διαδοθῇ διὰ τῆς προσψύσεως· ἂν δὲ καὶ φιλανθρωπία φερόμενος ἐδημοσίευσα διὰ τοῦ τύπου τὸ ἀξιόλογον τοῦτο σύστημά μου, τοῦ ὁποίου θέλω λάβει τὴν τιμὴν νὰ προσφέρω πρὸς ὑμᾶς ἐν ἀντίτυπον, ἐν τοσούτῳ ὅμως θέλω εἰπεῖ ὀλίγα τινὰ ἐπὶ τοῦ παρόντος πρὸς ὑμᾶς, διὰ νὰ πεισθῆτε ἀδιδάκτως περὶ τῆς λαμπρᾶς ταύτης ἀνακαλύψεώς μου, καὶ νὰ βεβαιωθῆτε, ὅτι ματαίως αἱ μέχρι τοῦδε περὶ πανώλης τραγελαφικαὶ ιδέαι τῶν ἰατρῶν ἐβασάνιζον ἀδίκως τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῶν λοιμοκαθαρτηρίων καὶ τῶν λοιπῶν προφυλακτικῶν μέσων, ἀποδειχθέντων διόλου ἀνωφελῶν διὰ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ ὅτι ἡ πανώλης δὲν εἶναι ποσῶς κολλητικὴ διὰ τῆς προσψύσεως. »

Καὶ ταῦτα λέγων ἤρχισε νὰ ῥητορεύῃ μετὰ τοςαύτης ἀδολοσχίας καὶ ἐπὶ τοςαύτην ὥραν, ὥστε ὁ γέρον *Μαλουκάτος* καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ *Λιγαρίδης* εἶχον ἤδη σχεδὸν ἀποκοιμηθῆ, ὅτε ὑπάλληλός τις τοῦ Ἑλληνικοῦ πρόξενείου εἰσελθὼν κατὰ σπουδὴν, εἶπεν ὅτι ἡ αὐτοῦ Ἰψηλότης ζητεῖ παραχρῆμα τὸν ἀρχιατρὸν *Καραβινιέρον*· ὁ δὲ, διακόψας ἀμέσως τὴν σοφὴν αὐτοῦ ὁμιλίαν καὶ ζητήσας συγγνώμην παρὰ τοῦ *Μαλουκάτου*, ἀνεχώρησεν εὐθὺς, ὑποσχόμενος, ὅτι θέλει ἐπανελθεῖ αὐριον τὸ πρῶτ' ἀφεύκτως διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν ἀσθενῆ.

Ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον ὁ *Πρόξενος* ἐπληροφόρησε τοὺς δεσπότης μου, ὅτι ὁ ἀρχιατρὸς *Καραβινιέρος*, ἐξερχόμενος τοῦ ξενοδοχείου, καὶ κατὰ τὴν πρόληψιν τοῦ οικείου συστήματος ἐγγίσας ἀδιαφόρως καθ' ὁδὸν ἄνθρωπον ὑπὸ τῆς πανώλης προσβεβλημένον, προσεβλήθη καὶ αὐτός, καὶ ἤδη καίτοι κακῶς ἔχων· ἐν τοσούτῳ ἕνεκα τῶν διαπληκτισμῶν τῶν ἰατρῶν καὶ τῆς βραδύτητος τοῦ νὰ μὲ ἐπισκεφθῶσι, διέφυγον τὸ νὰ περιπέσω εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν· καὶ ἀπαλλαγείς τοῦ πυρετοῦ διὰ μόνης τῆς διαίτης, ἐπανελάβον τὴν ὑγίαν μου ἄνευ ἰατρικῆς βοήθειας, (ἀκολουθεῖ.)